

Dr. Marczell Mihály:

PÜNKÖSD

II. rész: PÜNKÖSD UTÁNI V. VASÁRNAP

I. sorozat: vasárnapok, ünnepnapok

(Általános bevezetés eléje olvasása szükséges: 1. kötet!)

57. kötet

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
Előszó.....	6
A/ rész: az ünnep általános jellegéből épített beszédek	6
Különálló beszédek	6
1. beszéd: Az Úr szava örök parancs	6
2. beszéd: Az áldozatok útja	7
3. beszéd: A lélek tömjén áldozata	8
4. beszéd: A lélekszentély gazdagítói	8
5. beszéd: A lélekkapuk kopogtatói	9
6. beszéd: Az Isten országának kapukulcsa.....	10
Az „üdvösség embere”	11
7. beszéd: Ahogyan a gyermekek észlelik az Istent.....	11
Beszédláncok	12
I. beszédlánc címe: „Az isteni igazságok”	12
1. beszéd: Igazság ismeret és igazság cél	12
2. beszéd: A tökéletesebb igazság.....	13
3. beszéd: A legtökéletesebb Igazság.....	13
II. beszédlánc címe: „Az életigazságok”	14
1. beszéd: Az igazi embertípus	14
2. beszéd: A tökéletesebb élet.....	14
3. beszéd: A legtökéletesebb élet.....	15
B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegeihez adott beszédek	15
1. (Introitus) beszéd: Isten függvényei vagyunk.....	15
2. (Introitus) beszéd: Isten üdvözítettje vagyok.....	16
1. (Oratio) beszéd: A Tégedet szeretők ajándékai	17
1. (Graduale) beszéd: Küzdelmeimre kegyesen tekints le, Uram!.....	17
2. (Graduale) beszéd: Fényvetésed mellett mitől félhetne az ember?	18
1. (Offertorium) beszéd: Értelem a kincsem	18
2. (Offertorium) beszéd: Lélekszemeim csodalátványa	19
1. (Secreta) beszéd: Áldozati ajándékaink értéke	19
1. (Communio) beszéd: Mi az én kérésem kérése?.....	20
2. (Communio) beszéd: Meddig tartson égi lakozásom?	20
1. (Postcommunio) beszéd: Járhassunk a Te fényességed világában.....	21
B/ rész – b/ csoportja: az Evangéliumra épített beszédek	21
Különálló beszédek	22
a) alcsoport: Életszentség mint az élet igazsága.....	22
1. beszéd: Mi az igazság?	22
2. beszéd: Az örök Igazság háza	23
3. beszéd: Az isteni Igazság hűségesei.....	24
4. beszéd: A lelki élet belső fokozatai.....	25
5. beszéd: A két szövetség egybevetése	25
6. beszéd: A bírói eljárás	26
7. beszéd: Hogyan hirdeti az életigazságot az Isten?	27
b) alcsoport: Történelmileg hol csendül az Isten igazsága?.....	27
1. beszéd: Az Isten szava – a természetben	27
2. beszéd: Kicsoda, vagy kicsoda az életünk alapja?.....	28
3. beszéd: Az Ószövetség alaphangja	28
4. beszéd: A megemelt élettörvény	28
c) alcsoport: Az ember önmagát és másokat segítő erkölcsi életéről	29
– Önmaga életében	29
1. beszéd: A látható tett és láthatatlan szándék.....	29
2. beszéd: A belső élet és a külső cselekedetek	30

3. beszéd: Az eldobott kő	30
4. beszéd: A gyilkos	30
5. beszéd: A lelki bűnök	31
6. beszéd: A szívtisztaság angyalnemzedéke	31
7. beszéd: Az „istenfiainak” élete	32
8. beszéd: Az örök élet kapujánál	32
Más emberek közösségében	32
1. beszéd: Az emberek kapcsolatai	32
2. beszéd: Az ember arca – embertestvér felé	33
3. beszéd: A szeretetet sugárzó ember	33
4. beszéd: A testvéreivel mennyek országába térő ember	33
Beszédláncok	33
Az igazlelkűség kérdései	34
I. beszédlánc címe: Az igazlelkűség égi kincse	34
1. beszéd: Tehetségeink szerint – eltérők vagyunk	34
2. beszéd: Életszolgálatunk szerint is mások és eltérők vagyunk	34
3. beszéd: Az Isten igazsága szerint ítéletünk	34
4. beszéd: Azért a belső szándékaink alapján értékeltetünk	34
5. beszéd: Végül az egyéni hivatásteljesítés mértéke szerint jutalmaztatunk	34
II. beszédlánc címe: Az isteni igazság kiáradó bősége	35
1. beszéd: Csendül a természet szavában	35
2. beszéd: Személyesen is közöl az égi Atya	35
3. beszéd: Kirobban a történelem sodrában	35
4. beszéd: Felcsendül mindenki életében	35
5. beszéd: Érvényt talál az örök élet világában	35
III. beszédlánc címe: Merre törjön az ember?	35
IV. beszédlánc címe: A vándoreMBER életállomásai	36
1. beszéd: Az emberré levés csodája	36
2. beszéd: A bontakozás csodája	36
3. beszéd: A kegyelemmel telítés csodája	36
4. beszéd: A teljes látás csodája	36
V. beszédlánc címe: A földi élet igazi értéklői	36
1. beszéd: Az írástudók?	36
2. beszéd: A farizeusok?	36
3. beszéd: A hangoskodók?	37
4. beszéd: A föld egyszerű népe	37
VI. beszédlánc címe: A farizeusok igazsága	37
1. beszéd: Belső élet, vagy külső látszat?	37
2. beszéd: Csak természetes lélekerőfeszítés?	37
3. beszéd: Csak önmagamért?	37
4. beszéd: Emberért és Istenért	37
Az örök életet megvilágító isteni kinyilatkoztatás	37
I. beszédlánc címe: A mennyek országa kapui	38
1. beszéd: Mindenkit várnak	38
2. beszéd: De csak az érdeemesek előtt tárulnak	38
3. beszéd: A kulcsai végeredményben kezünkben pihennek	38
4. beszéd: Az alázatosak előtt kétszárnyra nyílnak	38
II. beszédlánc címe: A mennyek kapujánál	38
1. beszéd: Kopogtat –az írástudó	38
2. beszéd: Kopogtatnak – a farizeusok	38
3. beszéd: Kopogtatnak – a jóakaratók	39
4. beszéd: Kopogtatnak és beengedtetnek – a lélekemberek	39
III. beszédlánc címe: A mennyek kapuinak kulcsa	39
1. beszéd: Péternek adatik	39
2. beszéd: Önkényes-e a kaputárás?	39

3 beszéd: Az isteni igazság – az útmutató.....	39
4. beszéd: Az isteni élet – kapunyitó.....	39
IV. beszédlánc címe: A kapuk feltárulása.....	39
1. beszéd: Világ hatalmasai előtt?.....	40
2. beszéd: A földi élet „boldogai” előtt?.....	40
3. beszéd: Az élet érdemesei előtt.....	40
4. beszéd: Isten igaz népe előtt.....	40
V. beszédlánc címe: Az örök élet kövezetén járók.....	40
1. beszéd: Az Úr adományozottjai.....	40
2. beszéd: Az Úr életútjának keresői.....	40
3. beszéd: Az Úr törvényének teljesítői.....	40
4. beszéd: Az Isten szűk ösvényének taposói.....	41
VI. beszédlánc címe: Az örök élet mérlegén.....	41
1. beszéd: Mi az erények rendje?.....	41
2. beszéd: Mi az emberi tettek rendje?.....	41
3. beszéd: Mi az isteni ítélet alapja?.....	41
4. beszéd: Mindenben első és döntő: a szeretet!.....	41
A szerető Isten hangja és a tevékenykedő ember.....	41
I. beszédlánc címe: Az emberi cselekedetek erkölcsi értéke.....	41
1. beszéd: Külső tett?.....	42
2. beszéd: Belső látás?.....	42
3. beszéd: Készséges akarás?.....	42
4. beszéd: Gratia Dei.....	42
II. beszédlánc címe: A szeretet ellenségei.....	42
1. beszéd: A harag.....	42
2. beszéd: A gyűlölet.....	42
3. beszéd: A bosszúállás.....	42
4. beszéd: Az állandó ellenségeskedés.....	43
III. beszédlánc címe: A felebaráti szeretet elleni bűnök.....	43
1. beszéd: Az állandó haragoskodás.....	43
2. beszéd: A gyűlölködő indulat.....	43
3. beszéd: A rágalmozó gyalázkodás.....	43
4. beszéd: Az örök „ellenségeskedés”.....	43
IV. beszédlánc címe: Az Isten ítélő hangja.....	43
1. beszéd: Reatus indicii.....	43
2. beszéd: Reatus concilii.....	44
3. beszéd: Reatus gehennae ignus.....	44
4. beszéd: Meritoria vita – ad vitam aeternam.....	44
Függelék:.....	44
I. beszédlánc címe: Az igazság.....	44
II. beszédlánc címe: Az „igazság” alakjai.....	44
1. beszéd: A látszat igazság.....	44
2. beszéd: A mélység igazsága.....	44
3. beszéd: Az életigazság.....	44
4. beszéd: Az örök igazság.....	44
III. beszédlánc címe: A tökéletesedő igazság.....	45
1. beszéd: Van tökéletesedő igazság?.....	45
2. beszéd: Az emberi értelem kopogtatása.....	45
3. beszéd: Az isteni ígék tökéletesedése.....	45
4. beszéd: Az emberi élet tökéletesedése.....	45
IV. beszédlánc címe: Az életigazságok.....	45
V. beszédlánc címe: Az osztó igazság.....	45
VI. beszédlánc címe: Az életkeretek.....	46
VII. beszédlánc címe: A szentek egyessége.....	46
VIII. beszédlánc címe: A farizeus és írástudó.....	46

IX. beszédlánc címe: A sötétlátó.....	46
X. beszédlánc címe: A nyelvek bűne.....	46
1. beszéd: Gyilkosság – lélekgyilkosság.....	46
2. beszéd: Kardok és nyelvek.....	46
3. beszéd: A lélekölés fokozatai.....	46
4. beszéd: A büntetés fokozatai.....	47
XI. beszédlánc címe: Az igazság és az áldozat.....	47
1. beszéd: Légy igaz – emberrel szemben.....	47
2. beszéd: Légy áldozatot mutató – Istennel szemben.....	47
3. beszéd: Melyik az elsőbrendű kötelesség?.....	47
4. beszéd: Az igazi áldozatot bemutatók.....	47
Különálló beszédek.....	48
1. beszéd: Közösség az életünk kerete.....	48
2. beszéd: Legyünk tehát – együttérzők!.....	49
3. beszéd: Legyünk tehát – testvérien élők!.....	49
4. beszéd: Legyünk – irgalmasok!.....	49
5. beszéd: Legyünk – alázatosak!.....	50
1. beszéd: Szolgálat és elismerés?.....	50
2. beszéd: Mindig jót szórjon a lelked!.....	51
3. beszéd: A rosszért is jóval fizessen életed!.....	51
4. beszéd: Tetteidet látja az Isten.....	51
5. beszéd: Isten tekintete erősíti jószágodat.....	51
Beszédlánccok.....	52
I. beszédlánc címe: Isten népének életjegyei.....	52
1. beszéd: Együttérzők.....	52
2. beszéd: A testvériséget szeretők.....	52
3. beszéd: Részvétellel nézők.....	52
4. beszéd: Szelídek.....	52
5. beszéd: Alázatosak.....	52
II. beszédlánc címe: Az Isten áldotta élet szerelmesei.....	53
1. beszéd: Látnokai – az élet belső tartalmának.....	53
2. beszéd: Dalosai – az élet szépségeinek.....	53
3. beszéd: Némái – a csalásoknak.....	53
4. beszéd: Követői – a béke gyönyörűségének.....	53
5. beszéd: Cselekvői – az élet isteni tetteinek.....	53
6. beszéd: Az Isten fiainak életjegyei.....	53
III. beszédlánc címe: A föld embere és az ég várományosa.....	54
1. beszéd: Rosszat – a jóért?.....	54
2. beszéd: Átkot – az átokért?.....	54
3. beszéd: Krisztusé vagy!.....	54
4. beszéd: Jót – a rosszért!.....	54
5. beszéd: Áldást – mindenért!.....	54
IV. beszédlánc címe: A földi élet boldogjai.....	54
1. beszéd: Mit árthat a föld?.....	55
2. beszéd: Csak harcra késztet.....	55
3. beszéd: Fenyegető hangok – értéktelen zavarók.....	55
4. beszéd: Égi melódiát indító hatalmak.....	55
5. beszéd: Ezért – csak Krisztust imádjátok!.....	55

Előszó

Ha az előző vasárnap a „tisztá látás vasárnapja” volt, akkor a mai ünnep – az alapgondolatának kiemelése után – a „**helyes önértéklés vasárnapjának**” volna nevezhető. Az ünnep liturgiájában ugyanis az a gondolat nyer kifejezést, hogy az ember **önmagát** (lénytaniilag), majd **erkölcsileg** (fejlesztésnek) és végül **célfafutás** szemszögéből (teljes evolúció!) valóságosan és helyesen ítélje meg. – A beszédek első csoportja: **A/ rész** tehát egyenesen arra tör, hogy az emberi életet ilyen magaslatra juttatni akaró isteni kinyilatkoztatást értelmezze és gyakorlatian értékesítse. A második csoport: **B/ rész** az Egyház „írott liturgiájával” fog foglalkozni. Ez azután harmas beosztásban fejtegeti – de ugyancsak az ünnep jellegét kidomborítandó! – a liturgikus szövegeket. Mégpedig **B/ rész – a/ csoportjában** a „kis liturgia” szövegeit magyarázzuk, a **B/ rész – b/ csoportjában** a napi Evangélium szövegére építkezünk, végül a **B/ rész – c/ csoportban** a Szentlecke adja az alapot. – Lássuk most ezeket egyenként.

* * *

A/ rész: az ünnep általános jellegéből épített beszédek

Az emberértéklés ünnepének gondolatcsoportjai annak az alapigazságnak változatai, amely szerint a világ és az élet legnagyobb értéke az Isten küldötte **ember**. Az az ember, aki az Isten képe, a megváltás tárgya és az istenivé tökéletesedés alanya. – De itt szélesíthető a kérdés úgy is, hogy Isten fénye mellett ítélve a **világot, embert**, még csillogóbb fényben áll önmaga elé: **a maga ura ember!** – Ha ilyen szemszögből ítéljük meg a következőket, akkor nem fogjuk azt mondani, hogy a vasárnap liturgiájától igen messze kalandozunk. Figyeljük csak meg: mindig az a tétel cseng: az Isten fénye, ereje, kegyelme az emberélet megítélésének helyes alapja és az ember tevékenységének igazi értelme. – Szinte az új fordítású Szentírás szövegét idézhetnők mondván: „Ha életszentségek fölül nem múlja az írástudókét és farizeusokét, nem juttok be a mennyek országába” (Mt 5,20, – Limburg /L. 1951). – Végül is mindig azt kell keresni és értelmezni: hogyan tudjuk tökéletessé tenni életszentségünket? Épp ezért még a gyermekek életéről is hozunk egy beszédet, hogy ez is irányító legyen az élettökéletesítés nagy munkájában. – Lássuk most ezeket egyenként.

Különálló beszédek

1. beszéd: Az Úr szava örök parancs (Vox Dei)

Bev.: Az Írás szava szerint **állandóan szól** az Isten: „Miután többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk” (Zsid. 1,1–2). A mai szöveg is egy a tanító beszédek közül. – Vajon mi valójában az **isteni szó**?

1. Életet fenntartó erő.

Olyan szó, amelynek hatása: teremtő, fenntartó erő.

a) A **nagyvilágot** fenntartja. Itt **kényszer** az isteni szó. Azért, mert a tudatlan világ **csak** hódolni tud. Ezért zengi a Zsoltáros: „Tiéd az ég, és tiéd a föld, te alkottad a föld kerekességét és mindazt, ami rajta vagyon” (Zsolt. 88,12).

b) Az **emberi életet** is fenntartja. – De itt csak élettaniilag kötő és lélektanilag az isteni szó, mert az embert mindennél **nagyobbnak** gondolta az égi Teremtő. Azért mondja az Írás: „Az Úr jobbjá győzelmet szerzett, az Úr jobbjá felmagasztalt engem, az Úr jobbjá győzelmet szerzett. Nem halok meg, hanem élek és hirdetem az Úr tetteit” (Zsolt. 117,16–17). – Ha pedig a szónak tettekben jelentkező **ereje** diadalmas az egész világon, akkor valóságos a Zsoltáros szava: „Királlyá lett az Úr! Ujjongjon a föld, örvendezzék a temérdek sziget!” (Zsolt. 96,1).

2. Ember életét azonban önként vállalt kötelességgel irányító törvény.

Itt: az ember elfogad... Isten irányít... és az ember cselekszik...

a) Minden törvényem Tőle ered és velem is közölt **útjelzés**. – Ezért mondja az Írás: „Te azt parancsoltad, hogy rendeleteidet gondosan meg kell tartani. Bár arra irányulnának utaim, hogy megtartsam

törvényedet!” (Zsolt. 118,4–5).

Ugyanezt erősíti más szóval is: „Szeplőtelen az Úr törvénye, felüdíti a lelket, megbízható az Úr bizonyossága, bölcsességet ad a kisdedeknek” (Zsolt. 18,8). – Így is szól: „Figyelj, népem, tanításomra, hajtsd füledet a szájam igéire” (Zsolt. 77,1).

b) Bennem **valósul** az isteni törvény... Sőt! Könyörgök is hallásáért és bizalommal mondom: „Mert nem hagyod az alvilágban lelkemet, s nem engeded, hogy romlást lásson szented” (Zsolt. 15,10). – És mindennek mi a gyökérzete? Az az isteni magasra emelés, amely embervoltomat istenivé gondolta és istenivé nemesítette, hogy bennem diadalt arasson, ha elfogadom szerető törvényeit. Ekkor ezt várhatom: „Ujjongva örvendek irgalmasságnak, hisz megtekintetted megalázottságomat; megszabadítottál szorongatásaimból” /Zsolt. 30,8/.

Bef.: Utolsó boldog megállapításom ez lehet: Isten szava életem felértékelése. Sőt örök indítása. – Hová? Szeretet cseng, szeretet ébreszt és az örök Szeretethez segít. Azért igaz, hogy az Úr Jézus szava szeretetet fakasztó, és az én emberi szavam imádkozva kérő és alázkodó. Jól mondja az Írás: „Halld meg, Uram, szózatomat, mellyel hozzád kiáltok, könyörülj rajtam és hallgass meg engem!... Ne fordulj el haragodban szolgálótól, légy segítőm; ne hagyj el és ne vess meg engem, Istenem, én segítségem!” (Zsolt. 26,7 és 9). – Ha pedig a felfelétörő imahangra visszhangzik az égi Atya szeretetének dala, akkor boldogság töltse be a lelket, mert a „föld embere” az „egkek Urával” találkozott!

2. beszéd: Az áldozatok útja

(Erkölcsi beszéd: A lélek útja – Isten felé)

Bev.: Az Isten szava nemcsak teremtő és fenntartó, hanem embertől – áldozatos életet váró. Az ember lelke földi életet él, de az egkekbe emelkedés feladatát végzi. – Az Isten parancsát hallja és áldozatát Istenhez juttatja. – Hogyan indul tehát áldozatom a lélek mélyéről és hogyan jut Isten trónja elé?

1. Imák fohászokozása kezd.

Ezt dicséri az Írás mondván: „S mialatt elégett az áldozat, az egész papság imát mondott” (2Mak. 1,23). – Azért így, mert az **első lépés a lélek hódolása** az Isten előtt. – És ez a lényeges és döntő. De kik járulnak így Isten elé?

a) **Papok ajkán** csendül az ima. Ószövetség szövegében Nehemiás így kezdi imáját: „Nehemiás imája így hangzott: Úr Isten, mindenek teremtője! Te félelmetes, hatalmas, igazságos, irgalmas és egyedül jó király! Egyedül segítő, egyedül igazságos, mindenható, örök, aki megszabadítod Izraelt minden bajtól. Kiválasztottad atyáinkat és megszenteltd őket. Fogadd el ezt az áldozatot egész népedért, Izraelért. Óvd meg osztályrészedet és szenteld meg” (2Mak. 1,24–26). – Újszövetség: „Fogadd el szent Atya, mindenható örök Isten ezt a szeplőtelen adományt...” (Offertorium). Azért is mondja utána a pap: Orate fratres!

b) Majd a **népek útján** hangzik a kérés. Így azután a hivatalos zsinagóga lelkébe fonódik a nép imája. Papság és nép együtt imádkozik. Ószövetség: „halld meg Uram az égből s bocsásd meg szolgálóidnak s népednek, Izraelnek a bűnt, s mutasd meg nekik a helyes utat, amelyen járniok kell” (2Krn. 6,27). Az Újszövetség áldozatának népi szent felelő imája: „Suscipiat...”

2. A megsemmisítő hódolás történik.

Itt valóban az áldozat **tárgyi** bemutatásáról van szó.

a) Megsemmisül az értékes áldozati tárgy. Isteni parancs az áldozat, azért kínálja életének értékeit a „föld ura ember”. „...ne áldozatok nékik, hanem az Urat, a ti Isteneteket, ki kihozott titeket Egyiptom földéről” (4Kir. 17,36). – Ennek az áldozatnak azután egyik szép alakja a **dicséret**. „Dicséretet mutass be áldozatul az Istennek, és teljesítsd fogadalmadat a Felségesnek” (Zsolt. 49,14). – De az Ószövetségben a dicsérő dal és hárfapengés mellett leginkább **égő áldozat** (Ábel, Ábrahám, Melkizedek stb.) a döntőbb, hogy így hódoljon alázattal az egkek Ura előtt... Az Ószövetség tehát – égő áldozat. Itt világos a megsemmisülés (állatok áldozata).

b) Az Újszövetség – **keresztáldozat**. Ezt dicsőíti az apostol: „El a régi kovással, hogy új tésztává legyetek, aminthogy kovásztalanok is vagytok! Hiszen hűsvéti bárányunkat, Krisztust megölték” (1Kor. 5,7). – Így kissé megközelíthető az **ember–Krisztus** emberi életének áldozatjellegű keresztalála. De magunk áldozata akkor lesz teljes és tökéletes, ha ez önmagunk életáldozata lészen, mert csak így változhat át az Istennek felajánlott lelki kinccsére. – Természetesen ennek is fokozatai vannak. Lehet ez – teljesen és kizárólagosan lelki. De lehet ez – martiriumi: az ember testi életét is felajánló.

Bef.: Istenhez jutásunknak kettős útja van tehát: ima és áldozat. Járjuk mind a kettőt! Az egyikben

több – az **alanyi**, a másikban döntő szerepet és helyet foglal – a **tárgyi** jelleg. De mindkettő csak az Isten által személyes erővel áldott **ember lélekzöldülése**... Mert végül is a kettő egy forrásból, a szellemi lélekből fakad és – egek elfogadó áldásából – egy szentélyt, az emberi lelket gazdagítja.

3. beszéd: A lélek tömjén áldozata

(Erkölcsi beszéd: Az áldozatos lélek tökéletesedése)

Bev.: A tömjénfüst egekbe száll és egek Ura előtt hódol. De az emberlélek „tömjénfüstje” milyen parázson izzik és milyen magasságokat ér?

1. A lélek szeretetparazsa – az alázkodó tömjén nyoszolyája.

a) Az égő tömjén füstje emelkedhet **alázatból**. Beszédés hangon így csendülhet a lélek áhítata: „Tekints reám és irgalmazz nekem, mert elhagyatott és szegény vagyok” (Zsolt. 24,16). Majd erősebben így hangoskodik: „Méltasd figyelmedre hangos könyörgésem, én királyom és én Istenem! Mert hozzád intézem imádságomat; Uram, halld meg reggel szavamat” (Zsolt. 5,3-4). Végül így kopogtat a Mindenható trónja előtt: „Hadd jusson imádságom színed elé, hajtsd füledet könyörgésemre” (Zsolt. 87,3). – Ez a tekintély előtti **meghajlás**.

b) De emelkedhet **hódolatból** is. Ezt így jellemzi az Írás: „Hozzád emelem, Uram, lelkemet, Istenem, tebenned remélek; ne hagyj, hogy megszegyenüljek” (Zsolt. 24,1-2). Ez tökéletesebb, mert önkéntességet hordoz magában.

c) Végül emelkedhet – **szeretetből**. Ezt így jellemzi és parancsolja az Írás: „Szeressétek az Urat, szentjei mind, mert az Úr a hűséget figyelembe veszi” (Zsolt. 30,20). Ez legtökéletesebb, mert forrása a szeretet.

2. Az egek Urának trónjához való szállásának egyszerű és kezdő állomása.

Füstnek törvénye a magasba szállás, hacsak le nem nyomja a légnyomás súlya.

a) Lélek indítja; tehát minden földi tehernél nagyobb feszítő erő, mert tudja, hogy ez illeti az Istent. Ezt zengi a Zsoltáros: „Téged, Isten a Sionon, dicséret illet, fogadalmi áldozatot mutassanak be neked Jeruzsálemben” (Zsolt. 64,2).

b) Egek Urához siet; tehát mindenek Urát kereső. Ezért áhitozza az ember: „Szálljon illatáldozatként színed elé imádságom, és kezem felemelése legyen olyan, mint az esti áldozat” (Zsolt. 140,2). És ezért érzi boldognak lelkét, mert tudja, hogy az áldozatának illata kedves az égi Atya előtt. „Akkor majd kedvedet leled igaz áldozatodban, ajándékokban, egészen eléggő áldozatokban; akkor majd fiatal bikákat tesznek oltárodra” (Zsolt. 50,21).

Bef.: De ennek a „füstnek” gyújtó ereje is vagy. Elégett tömjén füstje égbe száll, és az ég Urának szeretetből fakadó kegyelme tüzet lobbant. Ezt mondja az Egyház imája: „gyújtsd fel bennem az isteni szeretet tüzeit!...” – De itt is vedd figyelembe: ilyen égő és élő áldozatot **csak az ember mutat-hat be** és csak az Isten szerette ember lehet az egekbe emelkedés **megszentelt személye**. Mindez azért, mert égből jöttünk, hogy égbe szálljunk! És bízunk abban: ha égbe száll lelkünk áldozatának tömjénfüstje, akkor lelkünkbe száll az égi Léleknek életet lobbantó és izzító szeretettüze.

4. beszéd: A lélekszentély gazdagítói

(Erkölcsi beszéd: A nevelő és a pap)

Bev.: A **nevelő** munkájáról azt mondotta egyik neves pedagógus: a nevelő csak a lélekszentély kapujáig jut. Olyan „szállító” tehát, akinek odahordozott „anyagát” magának a lélekszentély tulajdonosának kell később **behordania** és életté **értékesítenie**. – A **pap** azonban azzal a küldetéssel indul, hogy – az Ószövetség főpapját követve – Isten adta hatalmával belépjen az **emberi lélek szentélyébe** és ott végezze a lélekszentelés égi munkáját. – Hogyan történik ez az isteni művelés?

1. Gazdagon lehet kopogtatni – az Isten kincseivel.

Természetes, hogy Isten követének lelkét kell képviselnie. – A szentelés kegyelme gazdaggá teszi, a küldetés parancsa pedig a lélek szentélyébe küldi, hogy szórója legyen az isteni kegyelemnek.

a) Éppen ezért: „Papjaid öltözzenek igazságba, szentjeid pedig ujjongjanak” (Zsolt. 131,9). „Papjait felruházom segítségemmel, s ujjongva ujjonganak majd szentjei” (Zsolt. 131,16). Ezért mondja róla a Bölcs: „Felövezte a dicsőség övével, díszes ruhába öltöztette, és megkoronázta a hatalom jelvényeivel” (Sir. 45,9).

b) De lélektarisznyája kegyelmi kincsekkel telített. Igaz róla a Zsoltáros szava: „Vele lesz hűségem

és kegyelemem, és felemelkedik a szarva nevében” (Zsolt. 88,25). – „Isten Mikulásának” is mondhatnám... De még inkább „Jézuska földi követének” nevezhetném... Szinte reánk is vonatkozik a **küldöttnek** előrevetett kiváltsága: „Megesküdött az Úr és nem bánja meg: pap vagy te mindörökké Melkizedek rendje szerint” (Zsolt. 109,4). Ilyen a pap lelke és lelkének kincsestára – Isten gondolata szerint.

2. Bőségesen szór – a szeretet lendületével.

A papi lélek –szóró lélek. Természetesen és elsősorban eredményes ott, ahol **szeretet várja** az ő munkáját. – Az ilyen gazda sáfárjain keresztül küldi adományait és csak azokat dicséri, akik szeretettel fogadják bőségesen szóró küldötteit. „Boldog az a szolga, ha ura megérkezésekor ebben a tevékenységben találja. Bizony mondom nektek: egész vagyon fölé rendeli őt” (Mt 24,46–47).

a) Mesterünk szavára – könnyű szórni az evangéliumi magvakat! A beköszöntő szavunk csak ez legyen: „Ha betértek egy házba, először is azt mondjátok: Békesség e háznak!” (Lk 10,5). – További munkákat így folytassátok: gondozzátok a betegeket, hirdessétek az Isten országát. „Gyógyítsátok meg az ottani betegeket és hirdessétek: Közel van hozzátok Isten országa” (Lk 10,9).

b) Mesterünk parancsára – szeretetből! Így könnyű osztani a kegyelmi ajándékokat! Bűnbocsánat hirdetésével kezdjétek (Keresztelő Szt. János)... Majd a tisztulás kegyelmét osszátok. – Így mit tesz a lélek? „Sóvárogva vágyakozik lelkem az Úr udvaraiba, ujjongva eped szívem és testem az élő Isten után” (Zsolt. 83,3).

3. És örök léleklakóként lehet hátrahagyni – magát a föld és ég Urát.

a) Dávidot csak királlyá kente az Úr. Ez is kincs és ajándék, de csak a földi hatalom adománya. „Megtaláltam Dávidot, a szolgámat, felkentem őt szent olajommal, és kezem lesz a segítsége, karom az ő erőssége” (Zsolt. 88,21–22). Ezzel **áldással** állt mellé és földi uralmat adott neki.

b) De bennünket isteni eledellel táplál az Úr! Kenyeret hozott az Úr az égből... Kenyeret török az örök élet útját járók eledelül. Itt azonban **személyesen** él bennünk és **örök életet** biztosít nekünk. Így arra az időre is előkészít bennünket, amikor örök útra hívásra Maga az Úr kopogtat. Mert biztos az Úr eljövetele: „Ti is álljatok készen, mert az Emberfia abban az órában jön, amikor nem is gondoljátok” (Lk 12,40).

Bef.: Így teljesedik az Úr Jézus szava: „Aki tanításomat megtartja, halált nem lát sohasem” (Jn 8,51). – Lám! Itt is az a nagy megemeltség észlelhető, amely **csak** az embernek szóló égi ajándék. – De kik hozzák mindezt nekünk? Az **Úr adja** azt és az **Úr felszentelt** és kegyelemmel telített **áldozópapjai hozzák**.

5. beszéd: A lélekkapuk kopogtatói

(Erkölcsei beszéd: Kik a lelkünkhöz küldött követek?)

Bev.: A Mester útját 72 előzi és így Keresztelő Jánusként az Üdvözítő ösvényének egyenesítését végzi. Az igazság az, hogy még külön követeken át is közeledik az emberhez az Isten. – Járnak-e most is **ilyen követek** az életben és kopogtatnak-e lelkünk szentélyének kapuján? És ha igen, akkor kik ezek?

1. Szüleink az Isten első követei.

Annál is inkább, mert létünk a szülők áldozatos életének gyümölcse.

a) Tőlük a testünk. Ezt mondja az Úr a pátriárkának: „Ami engem illet, az a szövetségem véled, hogy sok nemzetnek atyja léssz” (1Móz. 17,4).

b) Tőlük a neveltetésünk. – Az a parancsa vezeti őket erre: „Fiaid vannak?

Neveld meg őket, hajlítsd őket gyermekkoruktól fogva! Leányaid vannak? Őrizd a testüket, és ne mutass nekik nyájas arcot!” (Sir. 7,25–26). Azért még a keményebb kezelést is helyben hagyja: „Dőreség tapad az ifjú szívéhez, a fenyítő pálca azonban leszedi róla” (Péld. 22,15).

c. De mindezért: övéké a szeretetünk. A Bölcs így jellemzi ezt: „Figyelmezz, fiam, atyád intelmére, s el ne hagyd anyád tanítását, mert azok díszes koszorú a fejedre, és ékes lánc a nyakadba!” (Péld. 1,8-9). „Gyermekek! Fogadjatok szót szüleiteknek az Úrban, mert így van rendjén. Ez az első, ígérettel kapcsolatos parancs” (Ef. 6,1-2).

2. Tanítóink az Úr második választottjai.

Reájuk kell hallgatni, mert egyébként így ítél az Úr: mindenki, aki fegyelemre tanít, az Isten követe. „Tartsd meg parancsaimat, akkor élni fogsz, és tanításomat, úgy, mint szemed fényét!” (Péld. 7,2). – Különösen a **Mester egyenes küldötteit** tartsd lelked tanítóinak. „Annak kinyit az ör és a juhok meg-

ismerik hangját. Nevükön szólítja juhait és kivezeti őket” (Jn 10,3). – Ezért kemény az elítélő hangja a nem hallgatókkal szemben: „Ha azokra sem hallgat, mondd meg az egyházközségnek. Ha pedig a közösségre sem hallgat, vedd úgy, mintha pogány volna vagy vámos” (Mt 18,7). – Mindenekfelett mindenesetre azonban magára a **Mesterre** figyelj, mert Ő: „Bizony, bizony mondom nektek, aki ígéretet hallgatja és hisz annak, aki engem küldött, örök élete van és nem kerül ítéletre, hanem már átment a halálból az életre” (Jn 5,24).

3. Harmadsorban jó barátaink a Mester barátai. Őket azért állítja mellénk az égi Mester, hogy **közvetlenül** hasson reánk életük.

a) Ez az élet beszédes léssen – intő szóban.

b) De csenghet – tanító beszédben.

c) És mindenekfelett beszélhet – néma **példával**. Épp ezért igen nagyra kell ezeket is tartanunk, mert a hivatalos tanítók, nevelők mellett ők a mi közvetlen életszolgálóink.

Bef.: Az égi Mester a mi lelkünk kapujához is közeledik. Itt is igazság: csak a megemelt embert keresi az Isten. Hozzánk is be akar térni; ezért **előzi** beköszöntését – az Isten küldötte követekkel, akik elkészítik lelkünkben az Úr Jézus útját. „A pusztában kiáltónak ez a szava: készítsétek elő az Úr útját! Egyengessétek ösvényeit! Töltsenek föl minden völgyet, minden hegyet és halmot hordjanak le, ami egyenetlen, legyen egyenessé, ami göröngyös, legyen sima úttá, s meglátja majd minden ember az Isten üdvösségét” (Lk 3,4). – Mi legyen tehát jelszavunk?: üdvözlégy – Isten követe!

6. beszéd: Az Isten országának kapukulcsa

(Pedagógiai beszéd: Szt. Ágota iskolája)

Bev.: Ha kérdéssé tenném magamban, hogy kik előtt tárul fel a mennyek országának kapuja, akkor a felelet így csengene: **nem tudjuk** világosan megállapítani, mert életünk minden rezdülése **Isten kegyelmének** függvénye... Ha azonban mégis keresnök a mennyek kapujának kulcsát, akkor Szt. Ágota halálpercének iskolájába járva választ kapunk kérdésünkre. Mit imádkozik ő halála perceinek pergését érezvén?

1. „Gyermekkoromtól Őrzöm voltál” – ezek az első szavai. Angyali ajkán csengett a szó és kérdéseket ad lelkem számára. A kérdéseim így szólnának:

a) Csak neki voltál őrzője?... Őt kísérte – a családi szentélyben. Őt kísérte – életkincsek bőségében. Őt kísérte – a felszédülés tisztaságában.

b) **Nekem** is Őrzöm voltál?... Születésem... (ez küldetés). Keresztelésem... (ez Isten fiává emelés). Bérmlás... (ez a Szentlélekkel való telítés). Szentáldozás... (ez isteni erősítés).

2. „A világ hiúságától megszabadítottál” – ezek a későbbi sóhajai. Az angyali lelkű gyermek nagy élethivatottságúnak látszott, mert a földi életfejlődése nagy értékek megvalósítójává szélesedett.

a) Földi, családi élet – nem lett osztályrésze. Ez ugyan szent, de az élet egyetemes szent területe, ettől **magasabb és szélesebb** vonalra indította az Úr.

b) Gazdag szórakozással telített élet még kevésbé lett hivatása. Ez már sivár és értéktelen. Ettől elfordította a Mester!

c) De hivatását nagyobbra tartotta – az örök életre. Ezt **megsejttette** vele a Mester. Majd a megsejtes után gyönyörűségét megízleltette és állandó igénylésre reásegítette az ég Ura! Lám: ezt jelenti, hogy a „világ hiúságaitól” megszabadított lélek.

3. Martalócok gyötrelmei alatt erősítettél... – ez volt a harmadik hálaímaja.

Ez a végső kitartás kegyelmét mutatja...

a) Usque ad finem... Ez az élet igazi értékelése, mert így őrizhetjük örök érvényűvé lelkünket. „Ha szorongatások között járok is, megőrzöd életemet; elleneim haragjával szemben kinyújtod kezdetet és jobbod megszabadít engem” (Zsolt. 137,7). – Élénk oktatás arra nézve, hogy átfutó bajok, nagy életkezesztek, üldöztetések **ne törjék meg** lelkünket! – Erről szól nekünk Szt. Pál lelkének igazi kincsestára is beszélvén: „Engem azonban Isten őrizzen attól, hogy mással dicsekedjem, mint Urunk Jézus keresztjével, ki által a világ meg van feszítve számomra, s én a világ számára” (Gal. 6,14).

b) De ebben is, mint a kezdetben, az **Isten legyen** és léssen az erő. Antiohiai Szt. Ignác ezt írja: „az Isten gabonája vagyok, a vadállatok fogai örölnék, hogy tiszta kenyérnek találhassam” (Ep. ad Rom.). De ezt **kérő imával** kéri és nem büszke öntudattal harsogja!... Ne felejtse: „aki magát megálazza, azt fölmagasztalják” (Mt 23,12). Magunk erősködése gyengeség. Péter apostol példája elég világos beszéd (tagad és siránkozik)... – De a mártírok lelke – **Isten erejéből** táplálta gyengeségét. Mi-

ért? Mert ittak az örök forrásból, az örök élet vízből. Ezeknek ajkán cseng isteni ígéretek alapján: „Mindaz, aki e vízből iszik, ismét megszomjazik. De aki abból a vízből iszik, melyet én adok, nem szomjazik soha többé. Az a víz, amelyet én adok, örök életre szökő vízforrás lesz benne” (Jn 4,13-14).

Bef.: Ha pedig ebből a kis iskolából azt tanulom, hogy minden adomány forrása az Isten, és így üdvözülésem is az alázatos lélek kincse, akkor az az imádkozó kérésem: végy be boldog országod gyermeknépei együttesébe! Most már világosan látom, hogy én is oda juthatok és kezemben érzem az örök kapuk kulcsát, ha Szt. Ágota **imájával kopogtatok** Isten országában.

*

Az „üdvösség embere”

Bev.: Felénk fordul az Isten, mert mi vagyunk Őt ismerő, Őt szerető Isten Fiát képviselő **örök családja**. – De hogyan?

1. Erre a dicsőségre hívtok.

2. Ebben az előretörésben fáradozunk.

Bef.: Az üdvösség Isten kegyelme és az emberi lélek erőfeszítése...

*

7. beszéd: Ahogyan a gyermekek észlelik az Istent

(Erkölcsi beszéd: A gyermekek Jézus szeretete)

Bev.: Az Evangélium leírásai között alig van bájosabb és melegebb tónusú leírás, mint **„Jézus a gyermekek között”**. – Ha ennyire értékeli és dicséri őket, akkor az ő életükben olyan mozzanatok kell lennie, amely arra vall, hogy ők **különlegesen** közelítik az eget Urát. – Vizsgáljuk csak meg: hogyan közelítik meg ők az eget Urát, hogy tanítványai lehessünk az Isten apró házanépének?

1. Lelkük a képzelet szárnyain mindig a másik világban jár.

A gyermek fantázia csapongása – elemi tapasztalata a felnőtteknek.

a) Vágyaik odafeszülnek. Ők itt, a **földön** laknak, de a **képzelet világában** – Istennél élnek. Perzonifikálják a kivetített érzelmeket is. Ósígényük – a jó. Tehát a jó birodalmában keresik lélekértékeiket. – Ők úgy látják, mint az Úr és mindenről ismétlik némán az égi Atyjukról hangzó írási beszédet: „És látá az Isten, hogy jó” (1Móz. 1,25).

b) Tetteik odairányulnak. Életük csendes lélekdala ebből az isteni parancsból táplálkozik: „Ami odafönn van, arra irányuljon figyelmeitek, ne a földiekre” (Kol. 3,2).

c) Ítélező gondolataikban s cselekedeteikben Istennél járnak. Jók és hibásak egyaránt. A **jók** egyenesen szárnyalók. Mindent Istennek küldenek. „A jó ember jó kincséből jót szed elő” (Mt 12,35). A **rosszak** felülről jövő elítéltetéstől remegnek. „... A rossz ember rossz kincséből rosszat szed elő” (Mt 12,35). – Gyakran mondogatják: A Jézuska megbüntet érte... Minden büntetést az ég Urától származtatnak. Alapjában jól van ez így, mert a tiszta gyermeklélek helyesen **érzi** a dolgok lényegét. „Felülről, a világosság Atyjától csak jó adomány, csak tökéletes ajándék származik” (Jak. 1,17).

2. Ajkuk imája állandó tömjénáldozat az Úr oltárán.

a) Talán reájuk áll az Írás szava: „Uram, hallgasd meg imádságomat, és kiáltásom jusson eléd” (Zsolt. 101,2). Majd ez a szöveg is erősíti, hogy ajkam imája életemnek megemelő boldogsága: „Örvend is a szívem, ujjong is a nyelvem, sőt testem is reménységben pihen” (Zsolt. 15,9). Mégpedig azért, mert jól tudom: „A megalázkodó imádsága áthatol a felhőkön, és meg nem nyugszik, míg oda nem jut, és nem tágít, míg a Magasságbeli rá nem tekint” (Sir. 35,21).

b) Az ő imájuk Tóth T. életét jellemző címer mondata: „Thus ardens in igne”.

3. Áldozatos lemondásaik és felajánló ígéretek hódolatok az Úr trónjánál.

Az ő felajánlásaikról írja az Írás: „Az **igaz** áldozata juttat kövérséget az oltárra, és gyönyörűséges illat az a Magasságbeli színe előtt!” (Sir. 35,8). És ha a népek „felajánlásai” is kedvesek az Úrnak, mennyivel kedvesebbek a **„Jézus népének”** felajánlásai az ég Urának. – Csak gondolj végül gyermekkorodra! Látni fogod, milyen szentül tisztelted az Istent.

Bef.: Ezek a lélekrengések – Isten tiszteletek. – Kicsi és gyarló alakban mutatkoznak be Isten előtt, de eredményük – az ártatlan élet isteni gyönyörűsége és a jó Istennek feljűk áramló örök szeretete. –

És mi legyen ez mi számunkra? Örök iskola, amelybe kiáradó szeretetével beirat a Mester mondván: „Aki tehát kicsinnyé lesz, mint ez a gyermek, az a legnagyobb a mennyek országában” (Mt 18,4).

* *

Beszédláncok

Idekapcsolok még néhány beszédvázlatot, amely az **elméleti igazság** és életszentséget szolgáló **életigazságok** kérdését érinti. – Teszem pedig azért, hogy akik az **Isten igazságait életigazsággá** akarnák alakíttatni, azok találjanak ezen a ponton is beszédláncba fűzött néhány rövid vázlatot rendszerben.

I. beszédlánc címe: „Az isteni igazságok”

Tárgyi tartalma lenne annak a parancsoló kinyilatkoztatásnak értelmezése, hogy az **istenti ige hirdetése** – mint az életigazságok közlése – isteni parancs! Következőleg: az Evangélium hangja az igazság hirdetése.

1. beszéd: Igazság ismeret és igazság cél

(Dogmatikus beszéd: Isten – az igazság szórója)

Bev.: A Teremtő Isten műve – az igazság szétszórása, és a kutató, a világ felett uralomra rendelt ember egyik feladata: **az igazság megismerése**. – Hová szórta és miért adta igazságait az Isten?

1. Gyökérszeme – Maga az Isten.

a) Isten – az Igazság. „Én vagyok az út, az igazság és az élet” (Jn 14,6).

b) Isten – az igazság forrása. „Az Úr minden útja irgalom és igazság...” (Zsolt. 24,10). „...Krisztus igaza áll mellettem...” (2Kor. 11,10).

2. Területe – a világ és az ember.

Szerteömlik – a nagy világon és a szellemi világon. De hogyan jelenik meg?

a) Nem egyszerű birtokbavétel és birtoklás alakjában. **Tárgyilag** – minden Isten adta igazság ható erő, de **alanyilag** – az emberi értelem munkája folytán előrerobbanó.

b) Hanem gondos munkával való keresés erőfeszítésében. Ezért kell keresnünk! Ennek módja: a tapasztalatszerzés, a tanulás. Az egész történelem ezt a történetet mutatja. Azért fontos a sok kutatás, hogy így birtokunkba lépjen az igazság. Lásd: a kisgyermek kérdegetését. Lásd: a köznapis ember érdeklődését. Lásd: a tudós áldozatos munkáját (laboratóriumok, kísérletezések, életáldozatok).

3. De mindez nem a muzeális gyűjtésért van. Felsőbb célja van az igazságnak. Mi? **Célja a harmonikus életelés.**

Az Isten igazságai az élet rendjét szülik. Az ember is teremtsen harmóniát – ezeknek birtoklása folytán. Mégpedig:

a) Teremtsen harmóniát a világgal. Legyen a világ eszköz – a lélek szolgálatában és Isten dicsőítésében. „És megáldá őket, mondván: Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a tenger vizeit, és sokasodjék a szárnyas a földön” (1Móz. 1,22).

b) Teremtsünk harmóniát önmagunkkal és embertársainkkal. Ez az öntökéletesítés, az életszentség szerzés feladata. De ennek folytatása – embertestvéreinknek is megszentelése és szeretete.

c) És végül: teremtsünk harmóniát – az Istennel. – Mit jelent ez? Isten törvényeinek hódolatos teljesítését és az Isten szeretetében való belekapcsolódás elevenségét! Isten szeretet – Istent szeretem! – De csak érzés ez? Nem! Nem! Élettett és életbontakozás. Erők megfeszülésével történő szeretet, mert az az igazi Isten szeretet. – Ennek a hármasság lendületnek élő megvalósítója Szt. Ágoston. – Példáján jár: Papini.

Bef.: Íme! Az igazság valójában isteni fény. Sőt azt is mondhatnám: magának az Istennek belső lényeg-sugárzása. Ő teremt, Ő tevékenykedik, tehát maga az Igazság dolgozik. – Mi **leleplezzük** és birtokállományává tévén **szerintünk vezetjük** életünket! Így lesz az igazság – életünk!

2. beszéd: A tökéletesebb igazság

(Erkölcsi beszéd: A tökéletesebb élet foka)

Bev.: A „műzsák háza”, az iskola nyelvtan óráinak egyike a melléknevekkel foglalkozva a **fokozásra** hívja fel a figyelmet. Alapfok, középfok és felsőfok. A mai Evangélium egy ilyen **középfokhoz** fűzi az üdvözülés feltételét. Hihettek tökéletes hittel a világ törvényeinek, hihettek **legtökéletesebben** az örök Igazságban, a mindenható Urunkban, mégsem mondhatjátok, hogy „tiétek a mennyek országa”. – Az a kérdés: mit kell értenünk a „tökéletesebb igazságon”, hogy így hűséges követésében miénk legyen a mennyek országa?

1. A tökéletesebb igazság – az életigazság. Amikor tökéletesebb életre gondolunk, akkor a **fejlődés** sodrában nézzük az embert.

a) Nem csupán – elméletileg kell befogadnunk az igazságot. Ez csak – raktározás volna. Az igazi és felsőbb birtoklás – a **dinamikus lendületbe állítás**. Dolgozzék bennünk, hogy **életté** váljék bennünk! –Ezért szokták mondani: vannak „dogmata dogmatica” és vannak „dogmata moralia”. Azon kell lennünk, hogy minden igazság életet fokozzon!

b) Hanem lélekkel kell életelvé tennem az isteni igazságot. Mikor könnyű? Akkor, mikor láthatóan javunkat diktálja. Rajta, tehát könnyítsük ezt helyes megvilágítással és rendszeres szoktatással! – Mikor nehéz? Akkor, mikor esetleges látszata szerint ellenünk fordul... De akkor is, ha valóban nehézségek mellett küzdelmet jelent... – De ez az igazi átölelése, életté teremtése az isteni igazságnak!

2. A tökéletesebb életigazság – tevékenykedő igazság. De mi a még tökéletesebb igazság? Az, amelynek sodró ereje **fokozza** az élet szépségét.

a) Így tehát azt mondom: szebbé teremti az ember életét. Íme: az esztétikus életsík szeretete. Gondolj a művészet remekeire.

b) Majd azt mondom: az ige hatásából szeretettel itatja át az ember életét. Íme – az erkölcsi életsík elérése. Gondolj azokra az emberekre, akik áldozatos szeretettel, tiszta önszeretettel és felebaráti szeretettel dolgoznak az élet erkölcsi tökéletesítésén. És így, a mai Evangélium szerint: **követni** a Mester tanítását! Olvasd csak a felfokozódó igényt előíró Mester beszédét (Mt 5.fej.). – Kissé nehezen cseng az Írás szava, de **tökéletesebbé** akarja tenni az Ószövetséget is. Így: – az igazi vallásos életsík elérése. Itt már a szentek galériája legyen e a példa!

Bef.: Ez a **tökéletesebb** igazság. Ez a szereteten alapuló istenibb élet. Ez a mennyország kulcsa.

3. beszéd: A legtökéletesebb Igazság

(Dogmatikus beszéd: Az Isten az Igazság)

Bev.: Ki lehet ez? – kérdezheti az ember. A felelet egyszerű: Maga az Isten. Mégpedig azért, mert Ő a legtökéletesebb Lény. – Mennyiben tökéletesebb?

1. Önmagában...

Itt az isteni természetről van szó. Léte, élete, tulajdonságai és tevékenysége – a legtökéletesebb.

a) Léte? „Én vagyok az „Aki vagyok” – mondá az Isten Mózesnek” (3Móz. 3,14).

b) Élete? „Lássátok be, hogy én vagyok egyedül s nincs más Isten rajtam kívül: én ölk és én éltek, sebesítok és gyógyítok s nincs, ki kezemből kiszabadíthasson!” (5Móz. 32,39).

c) Tulajdonságai? „Én vagyok az út, az igazság és az élet. Senki sem jut az Atyához, csak én általam” (Jn 14,6).

d) Tevékenysége? „Emeljétek fel szemeteket a magasba, és nézzétek: Ki teremtette ezeket? Ő az, aki megszámloltan kivezeti seregüket, és nevén szólítja valamennyiüket; nagy ereje, erőssége és hatalma miatt el nem marad egy sem” (Iz. 40,26). – „És ellenségeidet megetetem a saját hússal, és mint a musttól, megittasodnak a saját vérüktől; és minden test megtudja, hogy én vagyok az Úr, a te megszabadítód, és a te megváltód, Jákob Erőse” (Iz. 49,26). – „...elbeszéltem, mi mindent tett és tanított Jézus egészen mennybevétele napjáig...” (Ap.Csel. 1,1).

2. Az emberhez való viszonyában...

Istenre gondolva így kell hasonlatot venni:

a) Képe az ember. „Alkossunk embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra” (1Móz. 1,26).

b) Dicsősége az ember. „Én vagyok az Úr, ez az én nevem; dicsőségemet nem engedem át másnak” (Iz. 42,8).

c) Fia – az ember. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

d) Várományosa az ember. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

3. A nagy mindenséghez való viszonya...

A nagy világ pedig a maga teljes dinamikájával jelenik meg, és így a következők láthatók:

a) A természet törvényeit diktálja. Teremtője lévén – tehát törvényeinek ura. Változatlan a sok törvény, de nem az úr a Teremtő felett!!!

b) A természet szolgálatait szabályozva. Itt arra kell reáutalni, hogy a nagy természet minden parányi fenséges **önérték**, de egyúttal **szolgálatot teljesítő** az egész mindenségben (növény, állat, víz, tűz stb.).

Bef.: Minden igazság kútfeje az Isten! Így tehát **szavai** egybecsengők. Akár természettörvényben csendül, akár kinyilatkoztatásban hangzik. – Ki az igazi hívő? Aki teljes odaadással hiszi: **Isten szava dönthetetlen**. Így: „igazságnak” ellen nem mondhat, mert minden igazság forrása: a legtökéletesebb Igazság.

*

II. beszédlánc címe: „Az életigazságok”

Ennek a beszédláncnak tárgya a közvetlen lendítő életigazságok értelmezése.

1. beszéd: Az igazi embertípus

(Pedagógiai beszéd: Embertípusok)

Bev.: A villamosság törvényei megszabottak és a lámpa fényvetést vagy villám villanást egyetemlegesen irányítják. – Leleplezésük – ismeret, értékesítsük életszolgálatát! – Melyik az igazi emberi élet? Az-e, mely ismeretlen hatók hullámverte sodraléka, vagy amely az igazságok ismerője és értékesítője?

1. A látó ember...

a) Leltárt vesz... (fotografus). Ez csak külsőségeket észlel és értékkel.

b) Igazságot gyűjt... (tudós). Ez már mélységek világában jár.

c) De életszolgálatra hasznosít... (a „Creator” képmása). Ez már életnemesítést céloz.

2. A felhasználó ember. Lényeges jegye: azért gyűjt, hogy éljen! (Bergson).

a) Testi javaira... Magának – másnak. Utilitarizmus!... Epikuroszok. De anyagi vonalon.

b) Lélek javaira... Magának – másnak. – Utilitarizmus!... Az „Athén baglyának” embere, – de lélekvonalon.

c) Szellemi életének javaira... Magának – másnak. – Utilitarisztikus ember – de szellemi és természetfeletti vonalon. Szentek!

Bef.: Így az igazságok – **életté** válnak! A hasonlatot kereső azt mondhatná: a magvak virágba szökkentek!...

2. beszéd: A tökéletesebb élet

(Erkölcsei beszéd: A fejlődő emberélet)

Bev.: Itt arról van szó, vajon az emberi életformák között melyik a tökéletesebb? Már ti. úgy értelmezve az életformát, ahogyan való gyakorlatban éli a föld zarándoka.

1. A sötétben járó – gyerekember... Az emberi élet alapjában – **kutató**.

a) De sok benne – a sötétség és **köd**.

b) De csak gyarló „gyerekember”, **aki tudomásul vesz** és így él...

2. Az igazságokat elfogadó – hódoló ember.

A kutató ember életelveket talál és követ.

a) Lehet – egyszerű ember és így a **lélek belső** szava szerint él. „Amikor a pogány törvény híján a természet szavára teszi meg a törvényben foglaltakat, törvény hiányában önmagának törvénye” (Róm. 2,14).

b) Lehet tudós ember, aki a szellemi elmélyedéssel jut az igazságokhoz és hódol előttük.

3. Az igazságokat kereső – kutató ember.

De nehézségek ellenére is „ködűző” az az ember, aki egész életét az életigazságok leleplezésére szenteli. Ezek a tudósoknál is nagyobbak, mert „kutatók és felfedezők”.

a) Rejtett igazságokat találnak.

b) És azzal új igazság kutatására indulnak.

Bef.: De ki ezek között a legértékesebb? A legtökéletesebb: az alázattal felhasználó és hálással köszönetet mondó ember!

3. beszéd: A legtökéletesebb élet

(Dogmatikus beszéd: Az Isten embere)

Bev.: Mi az, amit el kell érni?... Vajon csak a száraz igazság és ismeret, vagy a gazdagabb és tökéletesebb élet?

1. A földet fényben látó ember élete.

Ez az első helyes felelet. Miért?

a) Világos célszerűséget lát a földön. Ez az Isten terve. „És mondá az Isten: Legyen világosság! És lőn világosság” (1Móz. 1,3).

b) Szolgálatára rendeli a földet a „föld ura ember”. Az Írás is ezt akarja: „...töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá...” (1Móz. 1,28).

2. A földön égietek találó ember élete. Vajon csak földi lények vagyunk?

a) Vágyaink isteniek. „Amint kívánkozik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánkozik a lelkem tehozzád, Istenem” (Zsolt. 41,2).

b) Értelmünk Istent találó. „Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra. Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető (Róm. 1,29-20).

c) Isteni ajándékunk –istenivé teremtő kegyelmünk. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (Pét. 1,4). – Innen ered, hogy a földön eget találunk és élünk.

3. Az örök életben élő ember élete.

Ez az ember alanyi célja.

a) De ez már **itt** kezdődik, mert az ember a földön is „Isten fia” és a „mennyeik országának hordozója”. Egyiket így jelzi az Írás: „Mindannak azonban, aki befogadja, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen (Jn 1,12). A másikat így mondja a Mester: „Isten országa köztetek van” (Lk 17,21).

b) És ezt végnélküli életben éli az ember. Ezért mondja a Mester: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, bennem marad és én őbenne” (Jn 6,56).

Bef.: Íme az életfokozatok: **földi ember, szellemi ember és természetfeletti ember.** Utóbbi a legtökéletesebb.

* * *

B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegeihez adott beszédek

1. (Introitus) beszéd: Isten függvényei vagyunk

(Dogmatikus beszéd: Az ember értéke)

„Halld meg, Uram, szózatomat, mellyel hozzád kiáltok, könyörülj rajtam és hallgass meg... Ne fordítsd el tőlem arcodat, ne fordulj el haragodban szolgálótól, légy segítóm; ne hagyj el és ne vess meg engem, Istenem, én segítségem!” (Zsolt. 26,7 és 9).

Bev.: Magamra maradván a templom csendjében vagy otthon szentélyében, reádöbbenek – épp a nagy világ dübörgő zajának elhallgatásában– erre a fenséges igazságra: minden az Isten, és **magam, a teremtett „Isten képe” teljesen az Úr függvénye vagyok.** – De ennek a gondolatnak kiszakítása után még elevebben lép elő az a kérdés: hogyan értelmezhető tehát az én létem, élettartalmam és élethivatásom – a magány szülte megállapítás értelmében? A feleletet így adja két pontban az isteni kinyilatkoztatás:

1. Isten a létem gyökérzete.

Mert mit mutat egész életem?

a) Függest – a létbelépést tekintve. „...égre emelte kezét és megesküdött az örökkön örökké élőre, aki az eget és a benne levőket, a földet és a rajta élőket, a tengert és a benne élőket teremtette” (Jel. 10,6). – Szült a drága család, de küldött és lélekkel áldott az égi Atya. Mindez azt hirdeti: nem magad, hanem Isten törvénye és terve hozott az életbe.

b) Függest – a fejlődést tekintve. „És megáldá őket, mondván: Szaporodjatok, sokasodjatok...” (2Móz. 1,22). De a születés percétől kezdve – nem önrendelkező az emberpalánta. A csecsemő a világ legelhagyatottabbja és szülőktől kezdve mindenkire reászorul. A későbbi nevelés is ezt mutatja.

c) Függest – a célratörést tekintve. Maga a célkitűzés – Isten terve és áldott akarata. A reá segítség is – Isten áldása. „De az Istenhez kiáltottak, és kiáltásukra egy kis forrás igen nagy folyóvá nőtt, és föltötte nagy árrá dagadt. Fény és nap virradt fel. A gyengék felmagasztosultak...” (Eszter 11,10-11). És végül a célbafutás – Isten különös kegye. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én feltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54). – Ebbe beletartozik mindkettő: akár földi célt, akár lelki célt tartunk szemünk előtt. – Sőt még továbbra is kell jutnom és meg kell állapítanom ezt az igazságot is:

2. Isten minden mozdulatom indítója.

a) Természetes életben... Gondoljunk csak – élettani mozgásainkra... Honnét? A teremtő Isten természettörvényéből. Gondoljunk csak lelki és szellemi életünkre... Honnét az értelem igazság vágya, az akarat szárnyalása? A szellemi lelket adó Istenatyától.

b) Természetfeletti életben. De a legfelsőbb szférához is el kell jutnunk. Isten terve szerint **természetfeletti életet** is él az ember. – Ennek **lénytani** alapja, majd **dinamikus** kibontakozásának őseje: az örök és **élő Szőlőtőke**... „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz” (Jn 15,5)

Bef.: A „magány” – beszédes „útitárs”. Bölcsent mond és okosan oktat. – A fentiekre is Ő oktatott! Hallgasd csak szavát és kövesd utasítását! – Így **életszentséged** útját járod! Még akkor is, ha ez csak alapot ad. Miért? Mert helyes megismerésre és igaz életútra vezet!

2. (Introitus) beszéd: Isten üdvözítettje vagyok

(Dogmatikus beszéd: Üdvösségem igazi alapja)

„Az Úr az én világosságom és üdvösségem! Kitől kellene félnem? Az Úr oltalmazza életemet: kitől kellene remegnem?” (Zsolt. 26,1).

Bev.: A „helyes ismerethez” segít az a megvilágítás is, hogy üdvösségem kérdése és mikéntje **végeredményben** Isten kegyelmétől függ. Ebben is függvény az életszentség útjára lépő ember. – Hogyan értelmezendő ez az igazság?

1. Isten kegyelme – üdvözülésem alapja.

Az evangéliumi Mester állandóan azt hangsúlyozza – és ez a mai liturgia alaphangja is –, hogy az ember végső célja – Isten országának birtoklása. De az életünk boldogsága is. „Boldogok, kiknek útja szeplőtelen, kik az Úr törvénye szerint járnak!” (Zsolt. 118,1).

a) Tárnyilag azt jelenti: isteni élet a földi és örök hivatásod. „Ha ugyanis akkor, amikor még ellenségei voltunk, Fia halála által kiengesztelődött velünk az Isten, mennyivel inkább szabadulunk meg most, hogy kibékültünk vele, annak élete által” (Róm. 5,10). – Ez **természetes** úton és **alapotból** ki sem fakadhat. „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7).

b) Ennek pedig alapja – az Isten természetében való részesedés. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). Azért kell – újjászületnünk. Azért kell – Isten természetében részesednünk. És azért kell – Isten kegyelméből élve **életszentséget** teremtenünk. „Múlóban az éjszaka, a nappal közel. Vessük le hát a sötétség tetteit, s öltünk magunkra a világosság fegyvereit” (Róm. 13,12).

2. Vele való munkálkodásban üdvösségem záloga.

Az Isten jóságáról azt tanítja az Egyház, hogy végtelen és mindig szeretetet sugárzó. Ezért van az, hogy:

a) Ingyenes a kegyelem. „Kegyelme jóvoltából azonban ingyen történik megigazulásuk Jézus Krisztus megváltása által” (Róm. 3,24). Bőséges is. „Annál gazdagabb azonban kegyelme, amelyet

ránk áraszt” (Jak. 4,6). Elégséges is. „Elég neked az én kegyelmem, mert az erő gyöngeségedben lesz teljessé” (Kor. 12,9).

b) De szükséges az áldozatos együtt dolgozás munkája. „Nem mindaz, aki azt mondja nekem: Uram, Uram! – jut be a mennyek országába. Csak az (jut be a mennyek országába), aki mennyei Atyám akaratát teljesíti” (Mt 7,21). „De Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt” (1 Kor.15,10). Sőt az áldozatos együttműködés égi jutalmat is kap. „A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, a hitet megtartottam. Most készen vár az igaz élet koronája, melyet azon a napon megad nekem az Úr, az igazságos bíró, de nemcsak nekem, hanem mindazoknak, akik örömmel várják eljövételét” (2Tim. 4,7-8).

Bef.: Végül is minden az Isten! De **együttműködő** és **így** érdemeket szerző az ember. – De ez is honnan ered? Az Isten végtelen Szeretetéből.

*

1. (Oratio) beszéd: A Tégedet szeretők ajándékai (Dogmatikus beszéd: Az Isten ajándékai)

Bev.: A mai vasárnap fénye reátereli a figyelmet arra, hogy **Istentől kell kérnünk** az élet nagy ajándékait. – Mit kér a mai könyörgés?

1. A szeretet égi és reád vonatkozó ajándékát.

Mi ez?

a) Mindenekre kiterjedő szeretet. „Öntsd belénk szeretetedet!”

b) Az égi Atyánk felé sugárzó lélekszeretet. „A Feléd forduló szeretetedet!”

2. A vágyak határán túl lévő vágyak teljesülését.

a) Boldog élet után vágyakozunk. Erre tör az élet. Sőt ez a sok túlzottan igényelt földi boldogságnak büngyökere.

b) És örök boldogságot nyerünk és élvezünk. „Gyümölcsötök a megszentelődés, célotok az örök élet. A bűn zsoldja ugyanis a halál, Isten kegyelmi ajándéka azonban az örök élet Krisztus Jézusban, a mi Urunkban” (Róm. 6,23).

Bef.: Aki ezt meglátja – a kegyelem fényénél és leesdi – az alázat könyörgésével, az gazdag lesz az Isten országában.

*

1. (Graduale) beszéd: Küzdelmeimre kegyesen tekints le, Uram! (Erkölcsei beszéd: A fohászokodást hallgató Atya)

„Oltalmazó Istenünk, tekints ide, nézz fölkenednek arcára! Uram, seregek Istene, hallgasd meg imádságomat” (Zsolt. 83,10 és 9).

Bev.: Az életszentség megszerzése – nem a „tétel emberének” eredménye. Bőséges kegyet ad az Isten, de nagy küzdelmet vív az ember. – Azért fohászokodik állandóan a gyarló ember. – Hogyan cseng egekbe törő szava?

1. Gyengeségemben Hozzád kiáltok.

Az életünk sodródásában sok a föld felé húzó teher, és fel-fellobban az egek felé áhító lelkiesség.

a) Súlyos terhek húznak a föld felé. Földies vágyak... Ösztönös kísértések... Bűnök és bűnös szokások. Pedig szól az Úr: „Lélek szerint éljete! Akkor nem fogjátok teljesíteni a test kívánságait” (Gal. 5,16).

b) Ezek viselésének és leküzdésének kegyelméért esd a küszködő: „Atyám vagy te, én Istenem, én szabadításom kőszirtje” (Zsolt. 88,27). Erős lesz az ember, ha kegyelemmel segíti az Isten. De ezt valóban kérni kell! „Kérjete és adnak nektek, keressetek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak” (Mt 7,7). Krisztus mondja ugyanis ezt!

2. Segítséget Tőled várok és kapok.

Miben érzem segítő kegyelmét?

a) Oktató, evangéliumi hangjában. Optimizmussal telít... Segítő erővel gazdagít... Az életszentség

szépségével, fénycsóvjával bátorít...

b) Hozzám küldött **követeinek** segítő kezével. Szülők... barátok... lelkiatya...

c) Végül valóságos természetfeletti kegyelmének adományozásával. Ezt ígérte... Ezt küldi... Ezt adja... Ennek alapja: „Én pedig, ha fölmagasztalnak a földről, mindeneket magamhoz vonzok (Jn 12,32).

Bef.: Mi lesz így a küzdelmes ember sorsa? Dáviddá léssen Góliáttal szemben és életszentségi fokot ér el – az anyagi élettel szemben.

2. (Graduale) beszéd: Fényvetésed mellett mitől félhetne az ember?

(Pedagógiai beszéd: Isten „jelenlétének” hatása)

Bev.: Régi közmondással kezdhethnők: „Ha Isten velünk, ki ellenünk?” – Szinte életparancs: aki az életszentség oromzatát el akarja érni, az vegye tudomásul, hogy Isten állandó jelenlétében kell élnie. – Mit kell magunknak suttognunk állandóan?

1. Egész életemnek ereje vagy.

Igen gyakran kell a szőlőtöke hasonlatára gondolni! A szőlővenyige így szólna a tőkéhez:

a) Tőled jöttem... Belőled pattant ki az életem rügye és így fejlődtem gerezdet termő venyigévé. „Benne teremtett mindent a mennyben és a földön: a láthatókat és láthatatlanokat...” (Kol. 1,16). – Ha ízletes a „gerezd”, ha tőkéletesebb az életszentség, akkor **jobban** kapcsolódtam erő adó valóságodba.

b) Hozzád megyek... De Belőled indulva, földi termést hozva – végül is Hozzád térek vissza. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). Az életem csak körforgás. De olyan, amelyben a **személyes létem**, az **isteni életem** végtelen marad.

2. De harc nélküli–e ez a földi élet? Nem! Azért súgja az „élő venyige” a „tőkének”: **Ellenségeimmel szemben is védelmezőm vagy, Uram!** Miben segít engem égi Atyám?

a) Fékevesztett ösztöneim ellen. Alaplendületük – isteni, de túlfeszülésük – földi és anyagi. Ebben való **mérséklés** az Úr kegyelmi ajándékának gyümölcse. „Szeretteim, mint vándorokat és hontalanoikat intelek titeket: tartózkodjatok a testi kívánságoktól, melyek a lélek ellen küzdenek” (1Pét. 2,11).

b) Ellenséges ember ellen. A belső ellenség mellett –külső emberi támadások is érnek. Ezek ellen is segít az Úr.

c) Ellenséges szellem ellen. „Letaszították a nagy sárkányt, az öskígyót, aki maga az ördög, a sátán, aki elcsábítja az egész világot. A földre taszították, és vele együtt lezuhantak angyalai is” (Jel. 12,9). Ez a legutolsó – sorrendben, de nem utolsó – intenzitásában. „Simon, Simon, a sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát. Én azonban imádkoztam érted, hogy meg ne fogyatkozzék hited...” (Lk 22,32-33). – A földre küldött **szellemi embernek** ellensége még az égből kitalított **tisztább szellem** is. „De hogy a kinyilatkoztatások nagyszerűsége önहितte ne tegyen, tövist kaptam testembe, a sátán angyalát, hogy szüntelen zaklasson s el ne bízam magamat” (2Kor. 12,7). Mesterünk akarata, de Mester meggyőzését is biztosítja!

Bef.: És Te Uram? Meghallgatsz engem. Védelmet, erőt, kegyelmet adsz, és **enyém a diadal!** – Ezért boldog és biztosan bontakozó az én életem!

*

1. (Offertorium) beszéd: Értelem a kincsem

(Dogmatikus beszéd: Az értelem lelkünk nagy kiválósága)

„Áldom az Urat, ki ezt megértette velem... Szüntelenül magam előtt látom az Urat, hisz ő áll jobomon, hogy meg ne inogjak” (Zsolt. 15,7 és 8).

Bev.: A Teremtő Isten jósága bőségesen, de eltérő fokban szórja kincseit. A „nagytermészet” erőkkkel, szépségekkel és alakulási lehetőségekkel áldotta, de az Isten **megismerésére** nem tette alkalmassá! – Kinek kiváltsága ez az életérték?

1. Az emberi szellem kapta – az értelem útján.

Isten nagyra gondolta az embert, azért nagy kincsekkel ékítette. „Alkossunk embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra...” (1Móz. 1,26).

a) Az anyagi világ **csak dicsőíti** az Istent. Bár terjedelemben, mindenfajta méretben összehasonlíthatatlanul nagyobb nálunk a nagy világ, mégis ennek a mérhetetlen nagyságnak **csak** az jutott osztályrészül, hogy a megismerés fénye helyett az **öntudatlanság sötétségében** dicsőítse az Urat.

b) Csakis az emberi értelem **ismeri az Istent**. Az ember azonban nagyobbat kapott. „Ismerd meg Isten törvényét és parancsait, légy állandó megszabott hivatásodban; a fölséges Isten imádásában” (Sir. 17,24). Lényeges ereje: ismeri a világot, önmagát, embertestvéreit és magát az Istent! „Hiszen ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismertető” (Róm. 1,20).

2. Hogy az értelmes ember tudatosan szolgálja az Istent.

Az Isten ismerete azonban nem csupán birtoklás, hanem tudatos hódolat, tisztelet és szeretet forrása.

a) Minden törtetésünk törjön az Istenhez. „Hozzád emelem, Uram, lelkemet” (Zsolt. 24,1). Ez – odafordulás és hódolás. „Hiszen tudjátok, hogy hitetek erőpróbája állhatatosságot eredményez, az állhatatosság pedig tökéletessé teszi a cselekedetet. Így lesztek minden fogyatkozás nélkül tökéletesek és feddhetetlenek” (Jak. 1,3). – Neki, Istennek köszönünk, Tőle várunk és kapunk.

b) De mindenekfelett – létezőkéletességének szépségével forduljon Isten felé az ember. – Az emberi életszentség–szerzés Isten parancsolta kötelesség, de ez a kifejtett életvirág épp az odaadó lelki munka folytán szíromba bontakozó gyönyörűség **kialakult voltával** dicsőíti az eget Urát. Az isteni ember tehát Isten dicsősége, de egyúttal az emberszemély végnélküli boldogsága.

Bef.: És mi ennek eredménye? Boldog lesz az ember – Istenatyja ismeretében és az állandó Vele levés örömeivel!

2. (Offertorium) beszéd: Lélekszemeim csodalátványja

(Dogmatikus beszéd: Hol az Isten?)

Bev.: Ha csak földi határra szorítkozó szempárom feszül a világra, akkor a föld állataihoz hasonlóan nem látnék mást, mint **felületet**. De Isten adta értelmem fénye Tégedet is lát, Uram, és így boldogságban él a lelkem. – De hol van valóban az Isten?

1. Mindenütt – a mindent átjáró erejével.

Minden mű magában hordja a művészt. – Beethoven lelke kicsendül eget Urát imádó szent himnuszában...

a) Égi Teremtőnk is – benne van a világ minden porcikájában. „Minden ő általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami lett” (Jn 1,3). – Teremtő... Fenntartó... Gondviselő...

b) Égi Atyánk is – benne van a világ minden rezdülésében. Miért? Mert Ő a Szeretet. Az Őserő – az Isten; minden mozgás az Isten erejéből fakad. „És Isten volt az Ige, Ő volt kezdetben Istennél” (Jn 1,2).

2. Lelkünkben – a szeretet személyes valóságában.

Az emberi élet belső valóságának magasrendűségét – a **személyisége** adja.

a) Ennek gyökérzete az, hogy a Teremtő **isteni képmásai** vagyunk. „...az örök világosság kisugárzása és Isten fölségének szeplőtelen tükre és jóságának képmása” (Bölcs. 7,26). – Aki erre reádöbben, az már **közel érzi** magához Istent; sőt önmagát Isten tükörképének tudja.

b) Ennek természete – a **személyes** kapcsolat. Ha Személy az Isten és személy az ember, akkor a **személyes** érintkezés minden anyag feletti is lehet...

c) Ennek égi kincse a természetfeletti kegyelem és így az **Istennel** való **természeti egybefonódás**. „Hisz kezében vagyunk mi is, meg szavaink is, és minden értelmesség, ügyesség és fegyelem” (Bölcs. 7,16). – Aki pedig tudja, hogy ő – Isten fia, az az Atyához kapcsolódó fiúi szeretettel **teljesen** közelférközik az ég Urához. Tér és idő eltűnnek, mert a Szeretet – **egybeforrasztó** szent hatalom.

Bef.: Értelem – Isten adta lélekkincsem. Ennek segítségével és Isten további kegyelmi erejével – Isten közelségében élek!

*

1. (Secreta) beszéd: Áldozati ajándékaink értéke

(Dogmatikus beszéd: Egyéni áldozat – közösségi áldás)

Bev.: A pap felajánló imájához csatlakozzék a mi fohászuk is. Mit eredményezzen a mi felajánlott áldozatunk?

1. Legyen felajánlásunk lelkünk egyéni áldozata.

a) Kenyér, bor az áldozatunk anyaga.

b) Lelkünk a felajánlás belső motora.

2. De legyen ez az áldozatunk a közösségünk szent kegyelmi forrása.

a) Magunktól kínáljuk ajándékunkat.

b) De másokra is esdjük kegyelmedet. – Az Úr így szórja a kegyelmét: „A szegényeknek bőven osztogat, igazsága örökre megmarad” (Zsolt. 111,9). Mi is kövessük ebben az égi Mestert!

Bef.: Csendes imánk az égbe szálljon és meghallgattatva teljesejék alázatos könyörgésünk.

*

1. (Communio) beszéd: Mi az én kérésem kérése?

(Erkölcsei beszéd: Miért eseng az ember?)

„Egyet kérek az Úrtól, azért esedezem: hadd lakjam az Úr házában éltetemnek minden napján, hadd lássam az Úr pompáját, hadd látogassam templomát” (Zsolt. 26,4).

Bev.: Az emberi élet egek felé emelkedő hódoló és kérő törtetés. – De milyen hang csendül ki ebből legerősebben és legütemesebben?

1. Szentté alakuljon életem!

Ez az első áhítózás. „Így szól ugyanis az Írás: „Szentek legyetek, mert én szent vagyok” (1Pét. 1,16).

a) Ősi vágyam és ősi áhítózásom. Alapja ez a tudat: Isten rokona vagyok, mert képét viselem és kegyelmeit hordozom. – A hindu „begárd” is azért mond le – mindenéről!!

b) Legmagasabb igényem és boldogságom. Ez azonban nem egyszerű birtokbavétel, hanem van ebben – emberi tökéletesedési vágy. Tevékenységi odahajlás és áldozatos fáradozás: „...tökéletesedjétek, buzdítsátok egymást, legyetek egyetértők, éljétek békében” (2Kor. 13,11). De ennek a tevékeny törtetésnek kiteljesülése – az isteni természet fenséges birtoklásában nyer életmagaslatot. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen (Jn 1,12). – Ámde itt is feladattá lesz ennek a nagy kegynek birtoklása. Mégpedig olyanná: ezt a természetet birtokolva – legyen **isteni** az életed!

2. Örök otthonodban lakozzék isteni életem.

De az emberi vágyak meddig hatolnak? Elég-e nekik a föld, vagy vágyaik hazája-e az ég?

a) Amikor már **természetfelettivé** lett az élet, akkor az egekig emelkedik. Amíg **csak** természetes az élet, addig föld az otthona. Amikor azonban **újjászületett**, akkor az egek világa a vágya. Ígéretet is kapott: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

b) Mikor **isteni természettel** telítettett az élet, akkor – Istenatyjáig száll a lelke. Ez azután még magasabb életszintáj. Itt már nemcsak **Isten országa** a vágyunk, hanem **égi Atyánk** örök és kimeríthetetlen szeretete a lélek **személyes** igénye. Még ezt is kéri az igényeskedő ember: „Ma még csak tükörben homályosan látunk, akkor majd színről színre, most csak töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerem, ahogy én is ismert vagyok” (1Kor. 13,12).

Bef.: Lehet-e ennél nagyobb kérés?... De lehet-e ennél nagyobb öröm, mikor **megkapja** kérését az ember?...

2. (Communio) beszéd: Meddig tartson égi lakozásom?

(Dogmatikus beszéd: Az üdvözült lélek – végnélküli élet birtokosa)

Bev.: Aki az örök hazába vágyódik, az az „élet vándormadara”. – De hol építsen fészket és hol lakozzék az élet igazi otthonában? És milyen legyen ez az élet?

1. Vegye kezdetét – a halál hozta „születés pillanatában”.

Hát lehet születésre gondolni – a halál pillanatában?

a) A halál pillanata – az Isten országának feltűnési pirkadata és hívó dala. Születésnek mondom,

mert **szinte** „születik” az egész örök világ (Lásd: Keresztelő Szt. János „születési évfordulója” képét...).

b) Az Isten országának felvirradása pedig – az **ember teljes valóságának** hajnalhasadása. Születésnek mondom, mert **szinte** „születik” a végnélküli világot érző, értékelő, az örök partokra lépő ember. Nem pogány „Hadész” van, hanem – vita! „A szeretet soha el nem múlik” (1Kor. 13,8).

2. És végnélkülivé válják örök országodban.

Valami ősi erő dübörög bennünk, amely elemi lendülettel igényli az életet. – Földön is! – De még inkább az örök tájak gyönyörűségében.

a) Földön is ezért dolgozunk. Mi a mi legnagyobb életmotorunk? Az élet, az élet! Mi a legfélelmetesebb ellenségünk? A halál.

b) Égben is ennek az életnek fennmaradásában boldogulunk. A túlvilágon is ezt tudjuk a legnagyobb értéknek. Krisztus földi diadalát is így ünnepli az Írás: „Hiszen tudjuk, hogy a halottaiból föltámadt Krisztus többé nem hal meg, a halál többé nem uralkodik rajta” (Róm. 6,9). A mi megváltásunk egyik áldása: az örök élet: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én feltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

Bef.: Hová vágódik tehát az „élet vándormadár népe”? Az Isten fészkebe, az örök Atya keblére, ahol végnélküli életben boldog a hazatért emberlélek.

*

1. (Postcommunio) beszéd: Járhassunk a Te fényességed világában

(Erkölcsi beszéd: Az Isten fiainak útján...)

Bev.: A síró könyörgésünk – a jövő életre szól. – Vettük égi ajándékodat és birtokoljuk égi fényedet. Mít kérünk tovább? Egyszerűen a következőket:

1. Biztos legyen utunk – az ellenségünk támadásaitól.

a) Akár ember... Bízunk abban, hogy nem örök az ellenség ereje. „Meddig kerekedik fölém ellenségem? Nézz reám és hallgass meg, Uram, Istenem!” (Zsolt. 12,3-4).

b) Akár sátán lett légyen a támadó. – Itt is bízhatunk ebben: „Elég neked az én kegyelmem” (2Kor. 12,9).

2. És tiszta legyen lelkünk – a titkos alantasságoktól.

a) Belső világunkban se éljen rejtett gonoszság. Jól vigyázz, mert méltán int az Írás: „Nem mindaz, aki azt mondja nekem: Uram, Uram! – jut be a mennyek országába. Csak (az jut be a mennyek országába), aki mennyei Atyám akaratát teljesíti” (Mt 7,21).

b) Titkos szándékainkban is éljen mindig az isteni világosság. Ezért imádkozunk mondván: „Könyörülj rajtunk, mindenség Istene, tekints reánk, és mutasd meg nekünk irgalmad világosságát!” (Sir. 36,1). Legyen életünk így áldott: „Valaha ugyan sötétség voltatok, most azonban világosság az Úrban. Úgy éljete, mint a világosság fiai!” (Ef. 5,8-9).

Bef.: A jövő életünk – a megvilágított életútra való lépést jelenti. Ezen haladjunk és ennek hűségese követésére vegyük az Isten kegyelmét!

* * *

B/ rész – b/ csoportja: az Evangéliumra épített beszédek

Az Evangélium így szól: „...Ezért mondom nektek: Ha életszentségetek fölül nem múlja az írástudóké és farizeusoké, nem juttok be a mennyek országába. – Hallottátok a régieknek szóló parancsot: Ne ölj! Aki öl, állítsák a törvényszék elé. Én pedig azt mondom nektek: Már azt is állítsák törvényszék elé, aki haragot tart. Aki felebarátját butának mondja, állítsák a nagytanács elé. Aki pedig istentelennek mondja, jusson a gehenna tüzére. Ha tehát ajándékodat az oltárhoz viszed és ott eszedbe jut, hogy felebarátodnak valami panasza van ellened, hagyd ott ajándékodat az oltár előtt, menj, békülj ki előbb felebarátoddal, aztán jöjj vissza és ajánld föl ajándékodat” (Mt 5,20-24).

Tartalmi szempontból leszögezhető, hogy rövid összefogással az **igazi életszentséget** (iustitia vitae) és az írástudók **„törvénytiszteletét”** hasonlítja össze a Mester. Mégpedig nemcsak egybevető megvilágítással, hanem **parancsoló** előírással, sőt a mennyek országának elvesztési szankciójával. –

Miről lehetne tehát szólni? Mindenesetre indulni lehetne magának az Evangéliumnak első gondolatával, amely az életszentséget mint az **élet igazságát** érinti. A szónok tehát megindulhatna azzal a gondolattal, hogy **az életigazság maga az Isten**; majd folytathatná, hogy **hol honol** ez az **Igazság**, kiben **él**, kiben **alakul ki** fokozatosan és hogyan nyer isteni bírálata alapján ítéletet. A lényeg tehát: az Isten az ősi igazság, és belőle sarjad ki az emberi élet „igazsága”, azaz **életszentsége**. – Majd tágitani lehetne a kérdést mondván: kérdezem, hogy **történelmileg** hogyan tündöklött az az Igazság? Végül egészen leszűkíthető volna az **ember erkölcsi életére** is. Mégpedig kettős vonalon. Az első az lenne: hogyan érheted el **magad** az életszentség fokát és égi **jutalmát**? De másodsorban arra is ki lehetne térni: hogyan juttathatsz **másokat** Isten országába? – Lássuk ezeket a beszédvázlatokat különállóan, majd láncokba fűzve.

Különálló beszédek

a) alcsoport: Életszentség mint az élet igazsága

1. beszéd: Mi az igazság?

(Krisztus az Igazság)

Bev.: Az emberi természet egyik kiemelkedő lélekvonása, hogy állandóan arra tör, hogy megismerje az igazságot. Jól mondja a bölcselő: három dologra tör az ember: az **igazságra**, a **szépre** és a **jóra**. – Az azonban tagadhatatlan, hogy a nagy életzűzvarban gyakran csendül fel a pilátusi kérdés: mi az igazság?... A köznapi ember is sokszor felveti, de a tudomány és a kutatás mindig ezt nyomozza, mégis az emberi értelem előtt igen gyakran ködbe vész... Rejtély a világ, az ember és önmagunk léte is. Ezt a rejtélyt nem oldhatja meg a véges, hacsak reá nem irányul lelke a személyes Végtelenre, az Istenre, akinek Teremtő Lelkében él az élet, és világos az összes igazság. Mert Benne él a világ és az élet rejtélyes titokzatossága, és csak Benne találja meg a titkok kulcsát a föld zarándoka is. Két felelet közül az egyik **elméletileg** oldja meg az élettitkok kérdéseit, a másik **reánk vonatkoztatva** világítja meg az élet kérdéseit...

1. Isten – az Igazság.

Akit úgy látunk, hogy **Tőle** ered minden, az természetesen hordozója a mindenségben pihenő titkok rejtélyes seregének. Mert: „Minden ő általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami lett” (Jn 1,3). – Jól tudjuk, hogy titokzatos az égbolt csillagmilliárdja, a föld növény – és állatélete, a parányok, ionok titkos munkája, az ember csodája...

a) A Teremtő hordozza a teremtés célját, ismeri az erők hivatását és titkos mozgását. Egyszerűen azért, mert Ő az első Mozgató, Célkitűző és Fenntartó. – Ezt a titok-összességet hordozzák a neki készséggel hódoló kemény törvények.

b) De erre hajlik az ész is, amidőn az összes életerejét a Végtelenből származtatja. A rész igényli az Egészet (Spencer). Ha esetleg ez a lépés „metabasis eis allogenos” vádját kapja Kanttól, mégis megnyugtató, hogy még ő is elismeri értékét, a gyakorlati élet síkján... – Nem baj az, hogy nem nyitott könyv előttünk a világ. A titok és a hittitok **örök feszítő erők**, amelyek a tevékenységre teremtett emberi elmét állandó munkára szorítják. Ide is illik Szt. Ágoston szava: „Nyugtalan a mi lelkünk mindaddig, míg Benned meg nem nyugszunk, Urunk!”

c) De azt se felejtjük el: ha az Isten az **Igazság**, akkor **szava**, hozzánk intézett **kinyilatkoztatása** is az igazságok igazsága! Ezért mondja az apostol: „Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttünk, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra” /Róm. 1,19/.

2. Azt is kell azonban tudnunk, hogy: az Isten életünk igaz és helyes irányítója is.

A megismertetés után irányít is a helyes útra...

a) Maga az ember egyéni megjelenése is már a jóságos Isten szerető és igaz elgondolása. – Akármilyen talentumokkal jöttünk is: „Egyiknek öt talentumot adott, a másiknak kettőt, a harmadiknak csak egyet, kinek-kinek rátermettsége szerint” (Mt 25,15) ...Akármilyen életterhekkal születtünk is (öröklés terhei), akkor is az Isten terveinek vagyunk részesei. – Valamit akar tőlünk az Úr. Maeterlinck szerint: „senki sem jön üres lélekkel a földre...”

b) Majd az élet körülményei és az adott talentumok arányos, vagy aránytalan kifejlődése végül is az igaz Isten élettitkokat látó Lelkének behatása.

Mindenkit hivatással küld az Isten, de nem mindenki egyforma az élet kiteljesülése. Mert: „Senki sem jut az Atyához, csak énáltalam” (Jn 14,6).

c) Továbbá az **örömök és szenvedések** is az Isten adományai, amelyek fejlesztik életünket. Az örömeiket szívesen vesszük és élvezzük. De a szenvedést nehezen viseljük. Pedig annak **lényeges jegyét értve**, szintén isteni színben tündöklük. A lényeges jegy – a megváltó keresztből vezetve le – **elszakadás a földtől és hozzákapcsolódás az örök tájakhoz**. Ezért oktat az apostol mondván: „A jelenben ugyanis minden fenyíték inkább szomorúságot okoz, mint örömet, később azonban az igaz élet és a béke gyümölcsét hozza annak, aki elviselte” (Zsid. 12,11).

Bef.: Befejezésül szögezzük le: milyen boldog lehet az az ember, aki **megtalálja az életutat az Istenben** és a megtalált életének **rejtély–kulcsát** pedig a szerető Atyában!... Így lesz az Isten az élet irányító Fénye, az ember pedig a Fényben járva az örök Fényhez térő zárandoka a földnek.

2. beszéd: Az örök Igazság háza

(Dogmatikus beszéd: A mennyek országa)

Bev.: Amikor az Írás az örök Igazság gondolatát veti fel, akkor az ember lelkében felmerül az örök Igazság végső, gyökerzeti **otthonának** kérdése. Persze csak emberi ész útján vethető fel ez a kérdés, mert Isten számára nincs külön hely a túlvilágon, mert Ő mindenütt van, de országának, szent világának, a mennyek országának és országa házanépeének mégis van helye, mert a lélek, majd a megdicsőült test is csak a végnélküliség tartozéka. Ők a szeretet erejével fűződnek az örök Atyához. **Dante** költői lelke akarja halvány színekkel rajzolni, de Szt. Pál kinyilatkoztatott szavakkal mondja: „Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik szeretik őt” (1Kor. 2,9). Emberi fogalom így közelíti az Isten országát...

1. Központja az Isten.

Az Istenről ezt tanítja a kis Káté: „Az Isten az egész világ Ura és a mi mennyei Atyánk”. – A tudományos meghatározás szerint: az Isten Önmagától való legtökéletesebb szellemi Lény. – Röviden: az állandó Tevékenység, jóságos Szeretet.

a) Ő az egyetlen, a Végtelen. Mégis az Írás szövege szerint három Személyben élő örök Lét. A keresztvetésben fejezzük ki a hármasság szent titkát: „Az Atyának, Fiúnak és Szentlélek Istennek nevében”. Meghirdetését a Mester adja, mikor így szól: „Menjetek... kereszteljétek meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevében” (Mt 28,20). – Az Isten belső életének titka – az emberi ész örök titka. „Mindent átadott nekem Atyám: senki más nem ismeri a Fiút, csak az Atya, és az Atyát sem ismeri senki, csak a Fiú, és az, akinek a Fiú ki akarja jelenteni” (Lk 10,22). De ez a kinyilatkoztatás útján megvillantott, hogy örök életét a végtelen Ismeret és végtelen Szeretet személyes valósága tölti be. Így él szent egységet Vele a Fiú és a Szentlélek.

b) Ez a belső élet azután **kifelé áramló** szeretet áradást is mutat. Ezért lesz az Isten Teremtő, majd az ember életének megváltásával és megszentelésével a Szeretet kiömlésztője. – Ő a világtól nem kap úgy, hogy több lesz a világ és emberek által. Ő a világ tökéletesedésével és az emberi lélek megszentelődésével külsőleg jobban és jobban kitarja és a véges világ felé **mutatja** belső gazdagságát és nagyságát. A fejlődő világban az alakuló ember –sugárnyaláb, amely tökéletesebb alakjával **dicséri** az Istent és értelmezi, közelíti az ég Urát. „Dicsérjétek az Urat mind, ti nemzetek, dicsérjétek őt valamennyien, népek! Mert bőséges az ő irtalma irántunk, s örökre megmarad az Úr hűsége!” (Zsolt. 116,1-2). – „Ha ilyen szép lehet a világ és ilyen tökéletes az ember, akkor milyen lehet az Isten?” (Prohászka).

2. Körülövező élő gyűrűje: az Isten házanépe.

Az Írás szerint az angyalok kara övezi az Istent (Olvasd: Ez. 1,1-28).

a) Ők teremtmények. Olyan magasabb rendű szellemi lények, akik a próba kiállása után nem vétkezhetnek, mert színről színre látják az Istent. – Hivatásuk az Isten dicsőségének hirdetése és szeretetének élvezése. Az emberek életének szolgálatában pedig a botorkáló életzarándokok kísérői (Pl. Ráfael, őrzőangyalok). A jó hírek hirdetése is angyali feladat (Gábiel). A lélek „haza-kísérése” szintén arkangyal, Michael hivatása (Egyházunk tanítása, hogy Szt. Mihály a hazakísérőnk)...

b) Isten közelségének szent gyűrűjéhez fűződik elsősorban a Szent Szűz... azután a pátriárkák, a próféták, az apostolok és a hazaérkező lelkek. Egy összefogásban így hívja őket az Egyház: a győzedelmes Egyház. – Ennek a szent egységnek boldogságáról így nyilatkozott az Írás: „Én ugyanis ismerem a terveket, amelyeket elgondoltam rólatok, úgymond az Úr; a jólétre és nem a sanyargatásra irányuló terveket, hogy meghozzam nektek a várva-várt jó véget. Hívjatok engem, menjetek és könyörögjétek hozzám, és én meghallgatlak titeket” (Jer. 29,11-12). – Teljesen nem érthető ez a boldogság, de valójában megközelíthető ebben a tartalmi megfogalmazásban: bírom, látom, élvezem az Istent. Ez a

„boldogító látás” földön csak úgy közelíthető meg, ha az elragadtatás kegyét élvezzi az ember. A három választott élt ebből valamit a hegycsúcson. Ki is csordult a lelkük tartalma: „Uram, jó, hogy itt vagyunk! Ha akarod, csinállok itt három sátrat...” (Mt 17,4). – A szentek is élveztek ebből valamit (Alacoque Szt. Margit, Szt. Teréz, Szt. Ferenc stb.)... Mi az Úr szavai szerint gondolkodunk és boldogság örök otthonának tudjuk azt a szent helyet, ahol az Úr színről színre látásában egyesülnek a kegyelemből élők végnélküli szépségben tündöklő seregei.

Bef.: Végsőnek marad a kérdés: milyen életformát mutat az Úr szentül élő „életgyűrűje” az Atya közelében? Sohasem szabad arra gondolni, hogy ez „örök nyugalom”. Így a hindu gondolkodik. – Ez: **örök élet**. Tevékenysége az értelemnek, az akaratnak és tökéletes birtoklása a boldogságnak. Az Egyház imájában az „örök nyugalom” a földi viharoktól való elpihenést, az „örök élet” pedig a szellem örök töltekezését jelenti. Életet – Isten szent közelségében és a látás, a bírás tökéletes alakjában.

3. beszéd: Az isteni Igazság hűségesei

(Erkölcsei beszéd: Az Isten előtt behódoló ember)

Bev.: Az isteni Igazság kifelé való jelentkezése a világban rejtély és az ember felé fordulva természetes és természetfeletti kinyilatkoztatásban való jelentkezés. – A világ tehát csak hordozza, az ember pedig hordozza, kutatja és Istentől veszi az örök Igazság sugárvetését. – Ha ilyen jó velünk szemben az Isten, milyen módon kell ezt fogadnia az embernek?

1. Tárt lélekkel várja az ember.

a) Ennek az első lélekállomása: a **vágyakozás**. Olyan lelkület, amely igényese az életigazságnak. Alapvetésben minden lélek tulajdona ez, mert hiszen az értelem természetéhez tartozik az igazság vágya. „Úgy kívánczik lelkem tehozzád, Istenem, amint kívánczik a szarvas a forrás vizéhez” (Zsolt. 41,2). – Csak ott temetődik el, ahol a gonoszság sötétsége ködösíti el az igazság vágyát.

b) A második lélekállomás: a **kutatva kutatás**. A nyugalmi állapotban való maradás nem természete a léleknek. A felénk forduló világ **felülete** állandó beszéd és követelődés az igazság megismerésére. Ennek eszköze a szellemi munka, valóságos formája a tudományos kutatás.

c) De a természetben rejtőző igazságok természetes úton való kutatása mellett **kiemelkedő készséget kell mutatnia az embernek az Isten természetfeletti kinyilatkoztatásának fogadására**. Ez már a személyes Istennek szeretete a személyes ember felé. Ez készséges felfigyelést követel, hallgatást igényel, befogadást parancsol. – Ezek a hangok a pátriárkák, a próféták, az apostolok szavain át, az evangéliumi Mester útján és végül kivételesen az egyéni kinyilatkoztatáson keresztül jönnek. Ezekre hallgatni kell, mert a Mester szavai nyomán az Isten szól rajtuk keresztül. „Miután többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt” (Zsid. 1,1-2). Az apostolokról pedig maga a Mester mondja: „Aki titeket hallgat, engem hallgat. Aki titeket megvet, engem vet meg, aki pedig engem megvet, azt veti meg, aki küldött engem” (Lk 10,16). – A Mester szerint nem szabad pogányokká és vámosokká válnunk, azért szeretettel kell hallgatnunk az Úr igazságait. Ne felejtse azután, hogy most is hangzik – az Egyház tanításán keresztül. „Te Péter vagy. Erre a sziklára építem Egyházamat és a pokol kapui nem vesznek erőt rajta” (Mt 16,18).

2. Készséges lélekkel szolgálja az élet zarándoka.

Miért szól az emberhez az Isten? A felelet az, hogy vezesse őt az örök élet útján. A kinyilatkoztatás a földi és örök élet boldogságát kínálja az embernek. – Az első isteni szó: „Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet, és uralkodjatok...” (1Móz. 1,28).

a) Még a bűnös emberhez is a vigasztaló Úr beszél és életének megemelésére Üdvözítőt ígér. „El-lenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékod és ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15). – Igaz ugyan, hogy büntetése a **szenvedéssel telített** erőfeszítés, de megédesíti ezt a jól végzett munka édes gyümölcse. – Azután Mózesen át a **két kőtáblát** adja nekünk, amely az életvezetés törvényeit tárja elénk. – Mi itt az ember feladata? Hűséges követése az isteni parancsoknak.

b) Az Újszövetségben Fián keresztül szól hozzánk. „A tanítást, amit hirdetek nektek, nem magamtól mondom, és a tetteket is Atyám cselekszi, aki bennem van” (Jn 14,10). És a hegyi beszéd csodás szövegeiben (Mt 5,4-6) írja le földi és örök boldogságunk feltételeit.

c) De ki éri el a boldog életnek ezt a földi fokát és a végnélküli élet boldogságát? – Az, aki részese lesz a lélektisztulás után annak az égi Kenyérnek és égi Serlegnek, amelynek örök életet adó ereje van. „Én vagyok a mennyből alászállott kenyér. Aki e kenyérből eszik, örökké él. A kenyér, melyet

adni fogok, az én testem a világ életéért” (Jn 6,51).

Az ilyen készséges odahajlás és engedelmes behódolás az igazság Istene előtt birtokosává teszi a föld emberét az örök igazságoknak.

Bef.: Végezetül egyszerű példával zárom szavaimat. – Régi legendában egy zarándok kereste a boldogság országát. Sokan magyarázták neki az utat, de mindig tévutakra jutott. Végül olyan remetére talált, aki az égi Írás egy töredékét adta neki, hogy annak segítségével eljusson az örök fény honába. – Hosszas barangolások alatt ijesztgette a **Félelem**, a **Kishitűség**, de mindig erőt adott neki az **írásba foglalt isteni Igazság**. A legenda szerint **csak ő** jutott célhoz, mert hallgatta és hűen követte az **Igazság szavát**. – Mit tegyen – az élet zarándoka? Hallgassa és kövesse az isteni Igazságot és hűségesen tartson ki mellette: jutalma lesz a célbafutás.

4. beszéd: A lelki élet belső fokozatai

(Aszketikus beszéd: A lélekérték fokozatai)

Bev.: Aki az Isten hegyére tör, annak élete olyan belső átváltozásokon megy át, hogy szinte **lelki fokozatok** állapíthatók meg benne. Azt is lehetne mondani, hogy az „Isten hegyére” törve különféle **színtájakat** ér el az ember, és fokozatosan egy-egy életfennsík lakója lésszen az előretörő. – Érdemes volna foglalkozni azzal a gondolattal: milyen fokozatokon át jut az ember az élet legmagasabb csúcspontjára?

1. A nagy bűnök elhagyása – az első fokozat.

Majdnem azt mondtam: a lelki élet megindulásának első és biztos alapzata. Mégpedig azért, mert aki örök kapcsolatot keres az égi Atyával, annak szakítania kell a hamisság fejedelmével. Persze, itt is lépcsőzetes utat járunk.

a) Az első igaz és jövőt szolgáló lépés: a belső életünk bűnös voltára való ráébredés. „Akinek füle van, hallja meg” (Mk 4,9)... Kell olyan tükörbe nézés, amely az **igazság fényében** a teljes és Isten előtti megítélés színében tárja elénk a lélek képét (O. Wilde: „Dorian Gray arcképe”).

b) Majd az Isten akarta életkép helyezendő mellé (comparatio)...

c) Végül a bűnbánó kivetés és az állandó Istennel való élés megkezdése követelendő (Mária Magdolna élete)... Ez az ember – a természetes **jó ember**, és életfoka: a **természet síkja**.

2. Majd a bocsánatos bűnök kerülése lésszen – a második fokozat.

Bár a bocsánatos bűnről azt tanítja az Egyház, hogy nem szakít el Istentől, mégis tudjuk, hogy lazítja a szeretet kapcsolatát és gyengíti a lélek Istenhez való szárnyalását.

a) Szeretlenség a bocsánatos bűn. Nem tökéletlenségekről van itt szó, hanem bocsánatos bűnökről. Az első – gyarlóság, amely a természetben gyökeredzik, a másik – tudatos rossz, amelynek tárgyi vagy más jellege adja a kisebb rossz jegyét.

b) Nem mutat ilyen szeretlenséget az Istent kereső lélek. Akit szeretek, ahhoz török; akit vágyva vágyok, attól tudatos bűnnel távolodni nem akarok. Mi legyen tehát a döntésem? Mindent elhagyni, ami Istentől távolít. – Ez azonban a törekvő **természetfeletti ember**, és életsíkja a **természetfeletti fennsík**.

3. A szeretetcselekedetek állandó gyakorlása – a harmadik életfokozat.

Az ember tökéletességét az isteni természet alapozza és az állandó szeretetgyakorlás virágoztatja. – Mit jelent és milyen életképet mutat ez a fokozat?

a) Mindent Istenhez méretezek és így értékelve végzek. Elvem: Quid hoc ad aeternitatem?

b) Mindent az isteni Szeretetből cselekszem és így Istennek ajánlok és Isten szeretetéből értékesítek. „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

c) De ez végeredményben reám is visszaszármazó és visszaható eredmény. Miért? Mert minden, amit Istennek adtam, végeredményben az **én lelkem javára** fordul. – Isten nem magába záró Atya, hanem minden jót kiárasztó Szeretet. Amit én szeretetből adok, azt Ő életben visszaszármaztatja lelkem javára. – Ez az ember az **„isteni ember”**, és életterülete: **Isten országának** területe.

Bef.: A magasabb lelki-fokon élő emberek – emelkedettebb életszintáj lakói. Az azután az élet szentje, aki az isteni Tábor hegyen az Úr színváltozásának boldog szemlélője.

5. beszéd: A két szövetség egybevetése

(Dogmatikus beszéd: Isten szövetségeinek tárgyi tartalma)

Bev.: Isten az ember felé úgy jelentkezik mint az örök Szeretet, élő Személy, Aki szent szövetségben él a végnélküli életre hivatott emberszeméllyel. – Milyen való keretet mutat az emberiség élete, amelyben észlelhető volna ez az Isten – ember szellemi szövetség?

1. Az Ószövetség – az ígéret Istenét állítja élénk.

Az Úr tisztának teremt, de az emberi gőg szembeszáll az éggel... Az Írás szerint azonban az Úr nem veti el az embert.

a) Megváltót ígér. Ez az Ószövetség szövege: „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékod és ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15).

b) Állandó segítséget ígér. Ez a próféták szava: „Így szól az Úr: kegyelmet talált a pusztában ama nép, mely megmenekült a kardtól; nyugalmaiba tér Izrael. Megjelent nekem a távolban az Úr: örök szeretettel szeretlek téged, azért könyörületességemben magamhoz vontalak téged” (Jer. 31,2-3).

c) És boldog életet ígér. De ne az ember akarja, mert az Úr – Maga is adja. „És te nagy dolgokat akarsz magadnak? Ne kívánj! Mert íme én bajt hozok minden testre, úgymond az Úr, de neked életet és egészséget adok minden helyen, bárhová is mégy” (Jer. 45,5). Íme, végigvezet az Írás ezen a gondolaton: az ég Ura – az ígéretnek Istene.

2. Az Újszövetség – a teljesítő Isten arcot mutatja felénk.

Az isteni ígéretnek teljesülése az Újszövetség.

a) Megváltót küld. „Miután többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk” (Zsid. 1,1-2).

b) Megváltó áldozatát fogadja az ég Ura. „Hiszen tudjátok, hogy nem múlandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére. Őt (Isten) ugyan a világ teremtése előtt kijelölte, de előttetek csak a végső időben nyilvánította ki” (1Pét. 1,18-20).

c) Megszentelt életet biztosít, istenivé teszi az életünket: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). – És így Istenhez juttatja egész életünket: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bev.: Ígéret és teljesülés viszonya olyan, mint a terv és valóság között. – Az Isten életterve és életkeret tökéletesítése valójában az Isten arcnak fokozatos fordítása az ember felé. – Előbb a szándék fensége, majd a tett valósága fokozatosan bontakozik isteni színpompába. – Az embernek az volt és marad a feladata, hogy hűséges legyen a felé forduló és Magát fokozatosan feltáró isteni fenséggel szemben.

6. beszéd: A bírói eljárás

(Dogmatikus beszéd: Az ítélő Isten)

Bev.: Mi az ember egyik legnagyobb kiváltsága? A felelet ez: a **szabadság**. De ezzel együtt jár a másik legnagyobb életteher: a **felelősség**. Még a földi vonatkozásban is állandó kíséretünk a felelősség. Istenatyánkkal való kapcsolatban pedig: örök életünket szabályozza a felelősség szent ereje. Ez a felelősség pedig annyit jelent, hogy az örök Bíró előtt lemérendő, hogy **mily az előtte** megjelenő ember lélekképe?

1. Az alakítás lehetőségét hordozza a vádolt ember lélekképe.

Rövid elgondolásban: az ember földi életképe olyanná leszen, amelyenné önmagát teszi. – Az élet mineműségét az ember szolgálja –a vett isteni kegyelem alapján.

a) Beszélhet az ember – önmagával... Célokot láthat, tűzhet és azok követésére indulhat. Ezek választásában szabad az ember: innét a bűnös élet is.

b) Szólhat az ember – égi Atyjához. Itt már kérő a szava. Imájának alaphangja ez: „Küldd el világgóságodat és igazságodat, hadd vezessenek és vigyenek el engem szent hegyedre s hajlékaidba” (Zsolt. 42,3).

c) Alakíthatja életét – önitélete, vagy égi Atyja ítélete szerint. – Itt még igen nagyra látszik az önbíró erő és a jövőt alakító lehetőség.

2. Az ítéletet váró felelős lélek képe.

Röviden: ez a fordulás lehetőségét még magában hordozó ember képe.

a) Mutathatja – a bűnös ember arcát. Ez örök Bíró előtt megjelenés, de a földi életben való ítélet-

várás. Itt – gyógyíthat a Krisztus Keresztje.

b) Mutathatja – a tiszta életet élő arcvonását. Lehetséges ez – a földi élet tisztaságában (szentek). Itt már nagy jelentőségű a múlt és kicsinek látszik az önbíráskodó erő. Erősebb kontúrban bontakozik ki a Bíró jutalmazása.

3. A büntetést, vagy jutalmat vevő életzarándok lélekképe.

Ez a harmadik életarc. Röviden: ez már a végtelen Isten döntő ítéletét vevő ember képe. Megjelenési ideje: a halál utáni perc és majd az utolsó ítélet napja.

a) Büntetést váró... Ez a bűnös lélek beköszöntése.

b) Jutalmat váró... Ez a boldog szentek életképe. (Rajzold meg: az elkárhozottak és üdvözültek képét. Dante: Divina Commedia). Itt már **véglegesen** hordott kincs, vagy teher a múlt és az igazságos Bíró ajkán csendülő jövő. De ez isteni ítélet, amelynek döntő jellege: a **végérvény**.

Bef.: Hogyan tűnik fel most előttem az Isten arca? **Kegyes adakozó**... sugallattal indító,... **szerető Atya**... a hazatérőt fogadó... **szigorúan igazságos**... az örök ítéletet mondó Bíró. Hallgasd az elsőt, keresd a másodikat, hogy az örök Atya jutalmazó lelke öleljen Magához örök jutalmadként.

7. beszéd: Hogyan hirdeti az életigazságot az Isten?

(Erkölcsi beszéd: Életigazságok gyökere)

Bev.: Pilátus kérdése állandóan hangoskodik, és az ember kérdezve kérdezi: hol az igazság? Annál is inkább, mert megromlott az ember természetének szinte állandó hangja: **a maga számára javakat hozó tételeket** tartja igazságnak. – Az igazság azonban mégis cseng. Kérdezzük meg: hol hirdeti az Isten?

1. Az igazi, ősi emberi természetben.

De hogyan?

a) Teremtő Atyánk **gyermekai** vagyunk. „Tehát nem rabszolga többé, hanem fiú...” (Gal. 4,7).

b) Egymásnak **testvérei** vagyunk. „Maradjon meg (köztetek) a testvéri szeretet” (Zsid. 13,1).

c) Az **örök élet zarándokai** vagyunk. „Szeretteim, mint vándorokat és hontalanokat intelk titeket...” (1Pét. 2,11).

De ezek egyetemleges igazságok, amelyek mindig és mindenben érvényt követelnek. **Életet**, amelyet Isten természettörvénye vezet.

2. A személyes kinyilatkoztatásban.

Ez is hang.

a) Mesterünk szerint **Atyánk** az Úr. „Miatyánk...” (Mt 6,9).

b) Mesterünk szerint **testvérek** vagyunk: „...ti pedig mindnyájan testvérek vagytok” (Mt 23,8).

c) Mesterünk szerint az örök haza várományosai vagyunk. „Aki eszi az én testemet és issza az én véreimet, annak örök élete van és én feltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

Bef.: Ezek az alapigazságok, amelyeket nem szabad megváltoztatni **önzően** – a magunk ízlése szerint. Ez az igazság – isteni, erre épített élet – boldogan emberi és Istenhez juttat!

*

b) *alcsoport: Történelmileg hol csendül az Isten igazsága?*

1. beszéd: Az Isten szava – a természetben

(Dogmatikus beszéd: A természet – Isten szava)

Bev.: Amikor az Istenről gondolkodunk, akkor kötnünk kell magunkat ahhoz, hogy Isten mindenütt jelen van és Isten mindenütt szóló Személy. Nincs hely a világon, ahol nincs Isten és ahol néma az Úr ajka. Kérdés tehát: hogyan szól – a természet adottságában?

1. A természet léte – Isten erejének ténye.

Az egész természet – eredetkutatásra készlet.

a) Minden zengő szóval – Hozzá utal... Ha kérdezed a fűszál létének okát, akkor csendes szóval utal a magra... az elsőre... végül az Istenre. Ezért mondja Szt. Pál: „Megnyilvánul az égből Isten hangja az emberek minden istentelensége és gonoszsága fölött, akik (Isten) igazságát rosszindulatból elfojtják. Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számuk-

ra (Róm. 1,18-19). Ez az okok sorozatának tanítása.

b) Minden parány zengő énekkel Őt dicsőíti. Szépség és érték Istent magasztalja. Ez a külső érték harmóniájának szava.

2. A természet célszerű létele – Isten terveinek szolgálata.

Kis és nagy természeti jelenségek mind harmóniáról regélnek... Egységes ütemük: fejlődés és szolgálat.

a) Az egybecsendülés pedig – Isten szava. Valaki – indított! Valaki – irányít! Valaki – célbafuttat. Ez a Szellem diadala.

b) Az egybefonódó szolgálat – szintén Isten akarata. Valaki – tervet sző... Valaki – szolgálatra rendel... Valaki – egybefonódó életegységeket termel.

Bef.: Szól az Úr a természetben; csak figyeljen reá a kutató ember. Végső dala így csendül egek felé: „...szent föld ez, amelyen állsz...” (Ap.Csel. 7,33).

2. beszéd: Kicsoda, vagy micsoda az életünk alapja?

(Dogmatikus beszéd: Isten az emberi élet alapja)

Bev.: A „nagyvilág” léte – Isten végtelenségének teremtménye. – De az embert még ennél az igazságnál is jobban érdekli ez a kérdés: mit rejt magában az ember?

1. Isteni alapvetést – az emberről alkotott isteni terv.

Lényege: **imago Dei**. „Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette” (1Móz. 1,27). – Itt Isten életterve tárható fel, amelyben legkiválóbb az ember.

2. Isteni felépítést – a természetes jó ember. Lényege: **homo naturalis**. – Itt az élet dinamikája fejtegetendő, amelyben kialakulhat a **természetes jó ember**.

3. Isteni tökéletesítést – az isteni életben tündöklő ember. Földön és égben... Lényege: **filius Dei**. – Itt a kegyelem átható ereje fejtegetendő, amely **istenivé** alakítja az embert (Fejtegethető – a kegyelemnek átalakító ereje!).

Bef.: Ha ez a fény vetődik az életre, akkor boldogan mondjuk: az Isten. Az az ég és föld Ura, aki az embernek örök Atyja.

3. beszéd: Az Ószövetség alaphangja

(Dogmatikus beszéd: Az üdvösség előkészülete)

Bev.: Az Isten szava mindig csengő szó. – Kérdés: mit csendített az ószövetségi ember lelkében?

1. Istentől minden.

Ez az első hang.

a) Teremt... Erről ír Mózes első fejezete.

b) Fenntart... Ezt tanúsítja a világ fennmaradása.

2. Istenhez minden.

Ez a második.

a) Nincs elszakadás. Függésünk – **létrendi**. Így ontológiailag – örök a kapocs.

b) Hanem törekvés a hazatérés.

3. Isten ad mindent.

Ez a harmadik megállapítás.

a) Világnak létet és életcélt. „Emeljétek fel szemeteket a magasba, és nézzétek: Ki teremtette ezeket? Ő az, aki megszámloltan kivezeti seregüket, és nevén szólítja valamennyiüket; nagy ereje, erőssége és hatalma miatt el nem marad egy sem” (Iz. 40,26).

b) Embernek megváltást és kegyelmi életet. „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

c) Végül az örök Istenhez térés boldogságát. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Az Ószövetség ezt zengi – tényben és ezt ígéri – isteni beszédben. Itt tehát a jelszó: a nagyvilágnak mindent ad, az embernek mindent ígér az Úr.

4. beszéd: A megemelt élettörvény

(Dogmatikus beszéd: Az emberi életmű megemlése)

Bev.: Az Újszövetség szava új és magasabb rendű igazságokat is hirdet. Jézus szerint: „Ne gondolkodjatok, hogy azért jöttem, hogy megszüntessem a törvényt vagy a prófétákat. Nem azért jöttem, hogy megszüntessem, hanem, hogy tökéletessé tegyem... Ezért mondom nektek: Ha életszentségtetek fölül nem múlja az írástudókét és farizeusokét, nem juttok be a mennyek országába” (Mt 5,17 és20). – Mik ezek?

1. Atyánk – a Szeretet.

Istenről szól ez a tétel, és embert emel ez a tanítás.

a) Szeretetből tett mindent az Isten. A megváltást is: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

b) Megváltónk – az Isten Egyszülöttje. Sőt a Megváltó **maga** az Isten: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik” (Mt 17,5).

c) Hazatérőket váró az Atya. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

2. Életalapunk – az újjászült természet.

Emberéletünk legnagyobb kincse: nem a föld, hanem az Isten az életünk igazi televénye.

a) Istenivé válhat az ember. Földre küldetünk, de égi kegyelemben részesülünk. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

b) Istenivé alakul az élet. Ez az adomány – istenivé teremt. De itt már a mi szolgálatunk is szükséges. „Különb, testvérek, örüljétek, tökéletesedjétek, buzdítsátok egymást, legyetek egyetértők, éljétek békében. Akkor veletek lesz a szeretet és a béke Istene” (2Kor. 13,11).

c) Isten fiaként él örökké az ember. „Ha aztán elmentem és elkészítettem a helyet, ismét eljövök, és magammal viszlek titeket, hogy ti is ott legyetek, ahol én vagyok” (Jn 14,3).

Bef.: Íme! Ez az a szellemi magaslat, amelyre emel az Isten!

*

c) *alcsoport: Az ember önmagát és másokat segítő erkölcsi életéről*

– Önmaga életében

1. beszéd: A látható tett és láthatatlan szándék

(Erkölcsei beszéd: A szándék jelentősége)

Bev.: Babel–tornya építése jut eszembe, amikor a **nagy tettek** farizeus népéről így szól a Mester:... „nem mentek be a mennyek országába...” – De megüt ez a mondás, mert kérdésként támaszkodik agyammak: hát nem a nagy tettek embereié-e a mennyek országa? Két megvilágító fényvetésben értelmezhető az igazi és krisztusi felelet.

1. Az első fényvető tétel így hangzik: **A tettek rugója a szándék.**

Kiemelten értékelendő. – A létezők törvénye szerint az **öntudatlan** rózszaszál vagy dolgozó méh hódolattal végzi dolgát. De az öntudatos ember tervszerűen teszi Isten parancsát.

a) Ha csak öndicséreted emlékeként építed, akkor farizeusa vagy az életnek. Pl.: „erit autem **mihi...**” Kufáru **begyűjtő**... Nem vagy **szellemien** behódoló!!

b) Ha áldozatos szeretetből teremtesz, akkor – Isten fia vagy! Pl.: „eut autem **tibi...**” Így: **szellemien** bíró és áldozatosan **szétszóró** értékesítő!!! Ez volt az első megvilágítás.

2. A második azután így hangzik: **De a végzett munka áldozatossága a mennyek országát teremti.**

Abból kell kiindulni: az ember magasabb rendű lény és magasabb rendű életet **teremtő**. – Tehát mi a teendő?

a) Nagyot tenni – szeretetből. Lehet ez hivatási szolgálat, tudományos kutatás, fizikai erőfeszítés, lélekáldozat, nevelés... Csak legyen rugója: a szeretet... És mi az eredője?

b) Az örök Szeretetet nyerni – ellenértékül. – Hogyan? A földön a szeretet áramlásában „Isten országát” éltem. Az örök életben az örök Szereteten perem, bontakozik, gazdagodik életem.

Bef.: A tiszta és **önzetlen szándékú szolgálat** tehát – mennyek országának teremtése a földön, és ennek jutalomszerű eredője az örök Szeretettel való egybefonódás.

2. beszéd: A belső élet és a külső cselekedetek

(Erkölcsei beszéd: A tettek értéke)

Bev.: Amit látunk, az felület, de ami **indít**, az lelkület. Mi az igazi érték az ember életében?

1. A külső cselekedet?

Végül is mi a külsőleg értékelhető cselekedet?

- a) Lehet **reflex** esemény...
- b) Lehet **szokás** szülte tett.
- c) Lehet **kényszer** hozta cselekedet.
- d) Végül lehet **szabad** emberhez méltó tett.

2. De mi emeli értékét? A belső lelkület. Emberi az a tett, amelyben szerepet talál az értelem és akarat.

- a) Az elhatározás a döntő. **Láttam** a törvényt és **akarom** a végrehajtást.
- b) A kemény következetesség az igazi erkölcsi érték. Sui compos et libenter agens – ez az érték.

Bef.: A cselekedetek erkölcsi értéke és megítélése – a szándék minőségétől függ. – Sőt! A jutalom is ehhez méretezett!

3. beszéd: Az eldobott kő

(Erkölcsei beszéd: Az indulatos kirobbanások)

Bev.: Az emberi élet betegesen hibás alakja: az indulatok fékevesztettség. – Mit szül ez az ember életében?

1. Vakmerő ítéleteket.

Az ember természeténél fogva hajlamos az ítélezésre. Különösen mások megítélésére és önmaga megdicsézésére. – De ez az ítélet lehet:

- a) Vakmerően hangzó...
- b) Alap nélkül csengő...
- c) És keményen sértő... Mindenesetre – nagy-nagy fájdalmat okozó és így teljesen a szeretet ellen lévő (részletezhető a kőhajtás példája).

2. Majd rágalmozó gyalázatok.

Mi ennek a tartalma és Isten előtti ítélete?

a) A féktelen indulat hamis vádakot dobál... Nem számít, hol áll meg és kit hogyan sért... Sőt **tervszerűen** ölni akar!

b) A féktelen indulatot keményen ítéli az Úr ítélete. Van ebben sok – a gyilkosságból... Az emberi nyelv nagy-nagy bajok szülője. „A nyelv is tűz, gonosszággal tele világ. Tagjaink közül a nyelv az, mely beszennyezi egész testünket, sőt, a pokoltól lángra lobbantva, egész életutunkat fölégeti... a nyelvet azonban senki emberfia meg nem szelídítheti, mert nyughatatlanul gonosz, s tele van halálos méreggel. A nyelvvel áldjuk az Urat, a mi Atyánkat, de vele átkozzuk is az embert, bár Isten képmására alkotott teremtmény” (Jak. 3,6 és 8-9). Azért van az, hogy a „nyelvek fékezése” Isten előtt az értékek értéke.

Bef.: Mi legyen a tanulság? – „Ne szólj szám, nem fáj fejem”; vagy: „csak jót mondjon ajkad!” – Mi lesz belőled? – Isten követe!

4. beszéd: A gyilkos

(Erkölcsei beszéd: A gyilkos megítélése)

Bev.: Igen könnyen mondjuk: gyilkos az az ember, ki életet olt ki... „Ne ölj!” De a mai Írás szélesíti a területet és másokat is gyilkosnak mond. – Kiket? – kérdezhetem.

1. Akik emberek becsületét ölik.

Hogyan?

a) Tudatos – rossz-terjesztéssel (megszólalás). – Helyes eljárás: jót is **lát**ni embertestvérben. A jót **terjeszteni** emberekről. A hibát **javítani!** – Végül: csak hivatalosan és nyílt felelősségvállalással valóldni – a javíthatatlannak látszót!

b) És gonosz – hazugsággal (rágalom). Lényege: hazugságot kenni másra, hogy sötét színben tűn-

jék fel...

2. Így őket lelki halottá teszik.

A „közbecsülés” – életérték, és ennek elvesztése – élethalál. – Mit akarnak, és hogyan kellene jóvátenni?

a) Lelki halált hoznak – rágalmozó szavukkal. Az elhintett **megszólás** előkészíti, és a szétszórt **rágalom** valóra váltja.

b) Lélekfeltámasztást kell hozniuk – visszavonó ítélettel. Ez már a jóvátétel kérdése. Keményen hirdetendő igazság: visszavonni! Jóvátenni! A hallók előtt kell jóvátenni!

Bef.: Az is gyilkos tehát, aki lelket öl és becsületet tesz tönkre! Ezért kemény az Úr ítélete: „Aki öl, állítsák a törvényszék elé” (Mt 5,22). – Feladat: a jóvátétel!

5. beszéd: A lelki bűnök

(Erkölcsei beszéd: A bűnök gyökérszete)

Bev.: Az ember igen könnyen hajlandó arra, hogy a külső cselekedeteket mondja **bűnöknek**. – De a Mester a lélekre mutat és ott találja meg a bűnök gyökérszetét. – Hogyan van ez?

1. A tudatos akarás már maga – a bűn.

Hogyan megy végbe – az emberi lélekben?

a) Értelem „átlátja”. A helyes látás – az isteni törvény látása és nem pedig – az emberi szemszög-ből való jónak ítéelés...

b) Akarat – Isten törvénye ellen „akarja”. A lényeg ez: látom a jót és mégis a rosszat akarom.

2. A tudatos végrehajtás – csak felelősséget emel.

A bűn maga már megszületik a döntő elhatározásban. Az emelt felelősség abban áll, hogy az okozott kár is jóváteendő!

a) A gonoszság lényege – a döntés. Ez az ember készséges elhatározása. Erkölcsi tétel: „Voluisti – perfecisti.”

b) A tettnél csak nagyobb a **jóvátételi** felelősség. Itt már a jóvátétel kérdése számít. Jóváteendő: az okozott anyagi kár (restitutio). Jóváteendő: az okozott erkölcsi kár (megszólalás – rágalom). Jóváteendő: a közvetett okozott kár is.

Bef.: A lélekszentélyben születik meg a bűn. – A külső tett csak nagyobbíthatja súlyát.

6. beszéd: A szívtisztaság angyalnemzedéke

(Erkölcsei beszéd: Az Isten igazi embere)

Bev.: Isten igazi népének lélekarját keressük... Mi ennek tükörképe?

1. Az égre feszülő, készséges tekintet.

Aki az Istent keresi és Isten Lelkét magában hordozza, annak kettős vonalú az élete.

a) A földön éli életét, mint a többi ember. De hogyan? Belőle merít, Belőle életfejlesztő erőt merít és Benne boldog derűben éli életét.

b) Ámde a földi élet igazi belső erejét és lendületét is égből hozza. Egeből hozza, égi kegyelemmel gazdagítja és Istennek kínálja lélekszépségét. Hozza a kegyelmet és felfelé sugározza a szebb életképet. – Így tehát váró és vevő, de mindenekfelett életet alakító. Az életképüket így jellemzi az Írás: „Az igazak ösvénye pedig olyan, mint a derengő fény, mely inkább erősödik, míg a nappal teljes lesz” (Péld. 4,18).

2. És mindezek virágzásba szökkenése: **Az Isten előtti hódoló tiszta élet**. Amikor a Bölcs felértékli magát, akkor így ítélkezik: „Ki mondhatja: Tiszta az én szívem, tiszta vagyok a bűntől!?” (Péld. 20,9).

a) Amit Istentől kapott, azt az Isten előtt boldogan mutatja... A tiszta életű ember ugyanis jól tudja, hogy csak a kapott kegyelmek alapján lett isteni a lelke. „Ki tesz téged másnál különbbé? Mid van, amit nem kaptál? Ha pedig kaptad, mit dicsekszel, mintha nem kaptad volna?” (1Kor. 4,7).

b. Azzal büszkélkedik a földi életben. Természetesen úgy, hogy ezzel él és dicsekszik az Úrnak halálát zengvén: „Aki dicsekszik, az Úrban dicsekedjék” (1Kor. 1,31).

c. És azzal boldogul Isten országában. A földön a hófehér külső ruha a dísz és az ég Uránál a lélek csillanó fénye a boldogságának alapja.

Bef.: Az Istentől küldött állapotát szereti, őrzi és állandó törtetéssel fehér szíromba bontja. – És az

én tükörképem?... Kérem az Urat, hogy a tiszták arcvonásait vetítse!

7. beszéd: Az „istenfiainak” élete

Bev.: Hogyan éljen a földön járó „isteni ember”? Az Írás elmondja: „Ha életszentségtek fölül nem múlja az írástudókét és farizeusokét, nem juttok be a mennyek országába” (Mt 5,20). – Részleteiben hogyan áll ez?

1. A tiltó parancsokat tartsd.

Ez az – alap. Ez – még negatív.

2. De a szeretet parancsa szerint élj.

Ez – állandó szolgálat. – Ez –már pozitív.

Bef.: Több érték a szeretet, mint az áldozat. „Ha tehát ajándékodat az oltárhoz viszed és ott eszed-be jut, hogy felebarátodnak valami panaszja van ellened, hagyd ott ajándékodat az oltár előtt, menj, békülj ki előbb felebarátoddal, aztán jöjj vissza és ajánld föl ajándékodat” (Mt 5,24).

8. beszéd: Az örök élet kapujánál

(Dogmatikus beszéd: A lélek kincsei)

Bev.: Hogyan jelenünk meg az örök élet kapujánál? Üres kézzel, vagy terhes, értékeket hordozó tarisznyával?...

1. Tetteink kísérnek...

Legyen alaptételünk: a múlt velem jön és érvényt keres. – Aranyaink és földi kincseink – a sírhan-ton kívül maradnak. De értékként melyek követnek?

a) Természetfeletti kegyelemben végzetek... Minden végnélküli érték természetfeletti kegyelem-ből táplálkozik. Amit tehát **így** tettem, azok kísérnek.

b) Esetleg – pusztulás után – újjáébredtek... Vannak olyanok is, amelyeket elfecséreltem (a halálos bűnök miatt elvesztették értéküket!); az Egyház tanítása szerint a szeretet Ura újjá éleszti értéküket. – Ezek a jutalom alapjai. – „Jöjjetek Atyám áldottai. Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot” (Mt 25,34).

c) De az el nem temetett bűnök is mellénk szegődnek. Ezek már rossz kíséretek. De valóságok és felelősséget hirdetnek. Ezek – a büntetés várományosai. „Távozzatok tőlem, átkozottak az örök tűzre, amely az ördögnek és angyalainak készült” (Mt 25,41).

2. Érdeünkben, vagy kárhozatunkra szót emelnek.

A Bíró várja az embert.

a) De mit kérdez? Röviden: Quid fecisti? A néma tettek – feltárulva – felelnek. A földön a lelkiismeret útján szólnak, az ítélő Bíró előtt elevenen hangoskodnak.

b) Mit felel az élet? Haec feci. – Ez pedig a valóság feltárulása. Olyan ítélet, amelyet már maga alkothat az ember.

c) És mit mond a Bíró? Jutalmazó kapunyitást hirdet – a jobb oldalán álló lélekkincset hozóknak és örök büntetéssel sújtja a megátalkodottakat.

Bef.: Boldog, akit a jó tettek zajos bemutatkozása kísér... Hát még ha ezek mellé szegődnek a még földön élő vagy már üdvözült lelkek, kik **tőlem** sokat vettek...

*

Más emberek közösségében

Alapgondolat volna: miután önmagaddal törődtél, mi volna a teendőd – **más embertestvéreddel?** – A most következő beszédvázlatok tehát tovább építik az előzőekben mondott **egyéni** fejlődés művét és **kifelé való értékesítésre** hangolják az ember lelkét. Alaptétele ugyanis az emberi lélekéletnek: ma-gad tökéletesítése után mások teremőjévé válják lelked!

1. beszéd: Az emberek kapcsolata

Bev.: Arról lehetne szólni, hogy az emberiség **kapcsolatokkal** egybefonódó szent egység.

1. A test és vér kapcsolatai (vérrokonság).

2. A hivatalos életkeretek kapcsolatai (munkaközösség).

3. A lélek kapcsolatai (lélek egybefonódás).

Bef.: Állapítsuk meg, hogy milyen feladatot ró mindez reánk. A tétel így szóljon: add át lelked javát – mások lélekjavára!

2. beszéd: Az ember arca – embertestvér felé

(Erkölcsei beszéd: Kötelességünk embertársaink felé)

Bev.: Állapítsuk meg, hogy az emberarc odafordul más ember felé. – Tárgyalásunk mutassa ki: mit kell keresnie?

1. Jót keressen!

Legyen lelkünkben optimizmus, amely besugározza az életet.

a) Hiszek az Isten alkotta emberiség lélekjóságában.

b) És keresem ennek valóságát, rejtett gyökérzetét vagy eltemetett rügyecskéjét embertestvéremben... Ez a **jó látás** égi kincse. De itt ne álljunk meg. Legyen életelv:

2. Jót adjon!

Bőséges az élet kincstára.

a) Szórjuk életünk bőségét (adakozás és munka adás).

b) Adjunk lelkünk kincseiből (tanítás, nevelés, Istenhez vezetés).

Bef.: Foglaljuk egybe mondván: így sugárzó léssen az életünk és életbontakozást szolgáló minden életrezdületünk.

3. beszéd: A szeretetet sugárzó ember

(Erkölcsei beszéd: Az igazi ember)

Bev.: A nap hasonlatával kezdem... Az égboltra vonul a hajnal hajnalán és fényt, meleget szór az esthajnal borongásáig. – És az ember mit tegyen embertársával?

1. Mindenkit jóval gazdagítson.

Legyen életünk – a muzeális gyűjtés helyett – osztóan sugárzó.

2. Mindenkit örök élet felé irányítson.

De az adományok legnagyobbja legyen: az örök életet szolgáló (nevelés és az örök kapukhoz kísérés. Betegek és haldoklók ellátása!).

Bef.: Mindezt azért, mert „per materialia ad spiritualia”. – De ezt pedig azért, mert a **lelkiek szolgálata** mindnyájunk feladata.

4. beszéd: A testvéreivel mennyek országába térő ember

Bev.: Hirdessük és színezzük: az örök élet kapuja felé törő vándorok vagyunk. – Tárgyalásunkban kérdezzük, hogy hogyan járjuk földi utunkat?

1. Magunk is – ott kopogtatunk.

a) Kérünk, mert keveset érünk. Tanulni akarjuk az örök élet törvényeit... Ezért keressük az iskolát, a templomot...

b) Várunk, hogy embertestvéreinktől és különösen Istentől kapjunk. „Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehetek” (Jn. 15,5).

2. Így másokat is oda segítünk.

De tudom, hogy mások is erre hivatottak.

a) Fényt vetek az utukra...

b) Kísérem őket az Isten mutatta életúton.

Bef.: Mondjuk: jó nekünk társakat vinni az örök életbe! Tanúk ezek – a jó szolgálatról!

* *

Beszédláncokat azért közlünk, hogy egységes rendszerben is lássuk a fenti, kissé különállóan közölt evangéliumi gondolatokat. A főcél az, hogy **egységes keretek** és úgy álljanak elénk, amelyeknek tartalmi betöltését az előző beszédvázlatok nyomán és a szónok egyéni elgondolásaival lehet elvégezni. –Sőt arra is lehet gondolni, hogy – a beszédláncok egymásbafonódva – hosszabb **beszédsorozat** is alkothatnak.

Első sorozatszerű egybefogás címe:

Az igazlelkűség kérdései

Alapul veheti Máté 5,20 szövegét, amely a mai Evangélium bevezető sora: „Ha életszentségek fölül nem múlja az írástudókét és farizeusokét, nem juttok be a mennyek országába”. – A tétel rendszeres kidolgozása ilyen **beszédláncokra** osztható:

I. beszédlánc címe: Az igazlelkűség égi kincse

Az egész beszédlánc úgy fejtegetendő, hogy az Isten adta igazságkeresés, igazságtalálás és igazságszolgálat a lélek nagy ajándékának mutatkozzék.

1. beszéd: Tehetségeink szerint – eltérők vagyunk

Bev.: Isten adja a tehetségeket.

1. Egyénien telített a lelkünk.

2. És így mássá akar tenni a lélektartalom.

Bef.: Isten terve nem az egyenlő, hanem az egyénben változatos élet.

2. beszéd: Életszolgálatunk szerint is mások és eltérők vagyunk

Bev.: A felhasznált adományok mikéntje életfokozatokat tár elénk.

1. Quot capita – tot sententiae.

2. Quot homines – tot personae.

Bef.: Minden ember más és más! Nem típuspéldány, hanem személy az ember.

3. beszéd: Az Isten igazsága szerint ítéltetünk

Bev.: Az adományozó Isten – számonkérő Gazda. – Mi tehát az élet törvénye?

1. Amit kaptál, azzal sáfárodjál!

2. Ahogyan sáfárodjál, úgy mérlegeltetsz.

Bef.: Az Úr látja értékeidet és leméri cselekedetedet.

4. beszéd: Azért a belső szándékaink alapján értékeltetünk

Bev.: Mi tehát a mi igazi értékünk?

1. A szándékunk tisztasága.

2. Tetteink jósága.

Bef.: Légy egybecsendülő Isten szándékaival!

5. beszéd: Végül az egyéni hivatásteljesítés mértéke szerint jutalmaztatunk

Bev.: Az ember egyénileg is érték, és így mérlegeli az Isten.

1. Isten tudja a küldetésünk titkát.

2. Isten leméri a teljesítés mikéntjét.

Bef.: Az ítélet alapja: egyéniségem kibontása.

II. beszédlánc címe: Az isteni igazság kiáradó bősége

Ennek tárgya így fogható egybe: Isten úgy szórja az életigazságokat, hogy azokat láthatja, értékelheti és létté alakíthatja az ember.

1. beszéd: Csendül a természet szavában

Bev.: Az életigazságok a természetben dohognak és minket leleplezésükre hívatnak.

1. Látjuk ható erejüket.

2. Kinyomozzuk értéküket.

Bef.: Íme! Fényt rejt el az Úr, hogy igazságot találjon a kutató ember.

2. beszéd: Személyesen is közöl az égi Atya

Bev.: Tárgyakon át és személyesen fordul felénk az Úr.

1. Az Ószövetség szava...

2. Az Újszövetség tanítása...

Bef.: Most pedig mindezt közli – az Egyház élő tanítása.

3. beszéd: Kirobban a történelem sodrában

Bev.: Az isteni igazságok életlendítő erők. Élő feljegyzései is mutatják...

1. A nagytermészet és az emberiség fejlődésben él.

2. A teremtő Atya pedig éltetően és döntő ítélettel ítél.

Bef.: Nem elmélet, hanem élet az Isten szava.

4. beszéd: Felcsendül mindenki életében

Bev.: Mindenkit, tehát engem is irányít.

1. Az isteni szavak parancsként követelődznek.

2. Az emberi odafordulások jutalmat, vagy büntetést igényelnek.

Bef.: „Liber scriptus”...

5. beszéd: Érvényt talál az örök élet világában

Bev.: „Ég és föld elmúlik, de az én igéim el nem múlnak” /Mt 24,35/.

1. Odahívja lelkemet.

2. Ott boldogítja életemet.

Bef.: A változatlan Atya – szeretettel fogadja fiát.

*

III. beszédlánc címe: Merre törjön az ember?

(Dogmatikai sorozat)

1. beszéd: Tanításának lényege

1. Atya az Isten.

2. Hazavárt fiú az ember.

2. beszéd: A tévelygők hibái

3. beszéd: Az igazak fényben élése

4. beszéd: Az örök kapukon zörgetők

*

IV. beszédlánc címe: A vándoreMBER életállomásai

Ez a beszédlánc az Istennek életet szolgáló tényeit magyarázza és az ember egy-egy életadományával színezi.

1. beszéd: Az emberré levés csodája

Bev.: Istentől indul az élet és az egyes ember.

1. A család az élet fészke.

2. De az Isten a fészek népesítője.

Bef.: Amilyen csodás adományokkal indulunk, az mind az égi Atya szeretete.

2. beszéd: A bontakozás csodája

Bev.: Az ember lehetőségek hordozója. – És a kifejlődés?

1. Fejlődés erejével áldja az Isten.

2. Fejlődés szorgalmazásával tökéletesíti az ember.

Bef.: Ilyen módon bontakozik ki az élet.

3. beszéd: A kegyelemmel telítés csodája

Bev.: A természetlányok feletti az ember.

1. Isten természetfeletti kegyelmeivel áldja.

2. Isten természetének kincsével gazdagítja.

Bef.: Így: az „Isten rokona” az ember.

4. beszéd: A teljes látás csodája

Bev.: De ki látja meg mindezt?

1. A látás kegyével áldott ember.

2. És ezt szolgálja a látó ember.

Bef.: Így már a földön is isteni módon látunk.

*

V. beszédlánc címe: A földi élet igazi értéklői

Itt azt kellene **alanyilag** fejtegetni, hogy kik és hogyan értéklők az életet?...

1. beszéd: Az írástudók?

Bev.: Ezek a „betű emberei”.

1. Keresik a holt betűk igéit.

2. Önzésükben nem látják a lélek igényeit.

Bef.: Ezek nem életlátók.

2. beszéd: A farizeusok?

Bev.: A külsőségek emberei.

1. Látszat a tettük.

2. Alacsony a lelkük.

Bef.: A külsőség – nem Isten kedve és öröme.

3. beszéd: A hangoskodók?

Bev.: A nagy **tervek** emberei.

1. Kevés elméleti tervet...

2. De sok gyakorlati jó tettet!

Bef.: Az Isten tetteket vár!

4. beszéd: A föld egyszerű népe

Bev.: A Mester a hegyi beszédben ezt mondja: „Boldogok a lélekben szegények: övék a mennyek országa” (Mt 5,3).

1. Az élet helyes ítélője az egyszerű lélek.

2. Az élet boldog birtokosa az Istenhez tapadó lélek.

Bef.: Isten szemével látni és a jó ember lelkével cselekedni!

*

VI. beszédlánc címe: A farizeusok igazsága

Itt lemérendő a külsőséges ember gyakorlati élete.

1. beszéd: Belső élet, vagy külső látszat?

Bev.: Mit kedvel az Isten?

1. Nem külső „mutatványokat”.

2. Hanem belső, isteni életet.

Bef.: Az élet nem színjáték, hanem lélekben lakozás.

2. beszéd: Csak természetes lélekerőfeszítés?

Bev.: Ha természetfeletti a hivatás, akkor ilyen legyen az élet is!

1. Megszentelő kegyelemben éljünk.

2. Ebből a gyökérből cselekedjünk.

Bef.: Ezek az isteni emberek!

3. beszéd: Csak önmagamért?

Bev.: De csak egocentrikus legyen az élet?

1. Mindent szórva adjunk.

2. Így mindent bőségesen visszkapunk.

Bef.: A jótett – bumeráng.

4. beszéd: Emberért és Istenért

Bev.: Személy az ember, azért személy felé törő a jóság.

1. Mindenből – embertestvéreink.

2. Mindent – Istennek.

Bef.: És így kiüresedünk? Nem! Istennel gazdagodunk!

*

Második sorozatszerű egybefogás címe:

Az örök életet megvilágító isteni kinyilatkoztatás.

Itt a súlypont arra helyezendő, hogy az élet **eszkatologikus** jellegű, azaz a földi élet valójában prelúdium jellegű, amely eleven közvetlenséggel torkollik a végnélküli élet csodás valóságába. – Ennek beszédláncai a következők szerint fonhatók egybe.

I. beszédlánc címe: A mennyek országa kapui

Itt az örök életet jelképezze a „mennyország kapuja”.

1. beszéd: Mindenkit várnak

Bev.: Mesterünk ígéri, hogy itt nyílik meg az örök hazánk.

1. Ezért a föld felé tárulnak.

2. És így minden hazatérőt várva várnak.

Bef.: Mindenkié az Isten országa.

2. beszéd: De csak az érdemesek előtt tárulnak...

Bev.: Isten mindenkit vár, de az ember maga szabja meg életének útját.

1. Ezért az Isten országa – Isten adománya.

2. De csak az isteni népnek – égi hazája.

Bef.: Csak az talál otthont, aki **élettel** keresi ezt az országot.

3. beszéd: A kulcsai végeredményben kezünkben pihennek...

Bev.: Isten a szabad emberre bízta, hogy milyen életutat járjon.

1. Péternek adta az irányító és kapunyitó hatalmat.

2. De minden ember lelkébe tette a szabad döntés hatalmát.

Bef.: Végeredményben tehát saját magunk vagyunk – a kapuőrök.

4. beszéd: Az alázatosak előtt kétszárnyra nyílnak...

Bev.: A behódolás Isten előtt kedves és az örök élet számára szükséges erény.

1. „Aki megalázza magát, azt felmagasztalják” (Mt 23,12).

2. „Ha majd fölmagasztalnak, mindent magamhoz vonzok” (Jn 12,32).

Bef.: Így lehetnek az „utolsókból” elsők is!...

*

II. beszédlánc címe: A mennyek kapujánál

Itt az örök ország kapuján való jelentkezés fejtegetendő.

1. beszéd: Kopogtat – az írástudó

Bev.: Képben – könyvvel képzelendő...

1. Isten nem a betűszerinti formát ítéli.

2. Isten az élet könyvéből – a lélek szándékait mérlegeli.

Bef.: Jó szövegeket írj – az életed könyvébe!

2. beszéd: Kopogtatnak – a farizeusok

Bev.: Mit hoz a külsőségek embere?

1. Önmagát dicsérő dicsekvéseket.

2. És elfeledi – az Istent szolgáló áldozatokat.

Bef.: Ide csak az Istent dicsérő tettek léphetnek!

3. beszéd: Kopogtatnak – a jóakaratók

Bev.: A jóakarató „Marmeladov”-ok is zörgetnek...

1. Ezeket szándékaik szerint ítéli meg az Úr.
2. A jóakaratot pedig mindig értékeli az Úr.

Bef.: A jót keresők – Isten népei.

4. beszéd: Kopogtatnak és beengedtetnek – a lélekemberek

Bev.: De kik előtt tárulnak az aranykapuk?

1. Akik Isten hűséges népei voltak a földön.
2. Akik Isten természetéből éltek már a földön.

Bef.: „Isten fiai” hazajutnak – „Istenatyjukhoz”.

*

III. beszédlánc címe: A mennyek kapuinak kulcsa

Itt az üdvözülés lehetőségének kérdése fejtegetendő.

1. beszéd: Péternek adatik

Bev.: Krisztus Urunk földi helyettesére bízva.

1. Földi életben is őrizze nyáját – az Egyház országában.
2. Örök életre vezesse – az Isten országába.

Bef.: Clavis – apud Petrum.

2. beszéd: Önkényes-e a kaputárás?

Bev.: A föld erősei igen gyakran tárnak fel várkapukat erők erejével. – Tárulhat-e így az örök kapu?

1. Itt csak a kegyelemmel áldott lélek kopogtat.
2. Itt csak az isteni Szeretet tár ajtószárnyakat.

Bef.: Az igazi erő – a szeretet!

3. beszéd: Az isteni igazság – az útmutató

Bev.: De van-e világító fáklyánk?

1. Isten törvénye világító szövétnek.
2. Ember élete legyen nyomán haladó hódolat.

Bef.: Krisztus maga a fény. „Lux mundi”. „Én vagyok a világ világossága” (Jn 8,12).

4. beszéd: Az isteni élet – kapunyitó

Bev.: Végül is mi az örök élet kapunyitója?

1. Az isteni kegyelemmel telített élet.
2. Az isteni kegyelemből sarjadoszó isteni élet.

Bef.: Istenhez – isteni élettel lehet közeledni és bejutni.

*

IV. beszédlánc címe: A kapuk feltárulása

Ez a beszédlánc keresse: kik előtt tárulnak fel az örök élet kapui?

1. beszéd: Világ hatalmasai előtt?

Bev.: A világ hatalmasai rendelkeznek. De erős-e a szavuk – Isten országában?

1. A földi hatalom a síron innen marad.

2. Az égi hatalom irányító az örök tájakon.

Bef.: A túlméretezett hatalom – egyenesen kapuzáró.

2. beszéd: A földi élet „boldogai” előtt?

Bev.: Daloló életet élnek a „föld boldogjai”. Nyílik-e erre a dalra az égi kapu?

1. Földi dalra Venus berke nyílik.

2. Venus népe előtt égi kapu zárul.

Bef.: Isten háza – Isten népét várja.

3. beszéd: Az élet érdemesei előtt

Bev.: Isten „embernyája” érdemekkel kopogtat az örök kapukon.

1. Előttük tárulnak az ajtószárnyak.

2. Őket örömmel üdvözlük az angyalszárnyak.

Bef.: Földi érdem – égi jutalom.

4. beszéd: Isten igaz népe előtt

Bev.: Az örök karám minden bárányt hazavár.

1. Örömmel fogadja a fehér sereget.

2. De örömmel fogadja a fehérített csapatot.

Bef.: A Pásztor szeretete – határtalan...

*

V. beszédlánc címe: Az örök élet kövezetén járók

Itt arról kellene beszélni, hogy kutatva kutassuk, kik járnak az Isten jelezte életutat?

1. beszéd: Az Úr adományozottjai

Bev.: Isten adományokkal indít.

1. Természetfeletti kegyelem az élet kincse.

2. Ezzel gazdagítva jár helyes úton az élet embere.

Bef.: A kegyelemmel telített lélek biztosan járja az élet útját.

2. beszéd: Az Úr életútjának keresői

Bev.: De az emberek egy része – kereső... Bizonytalan – az eltalálásban...

1. Ezek majd reátalálnak.

2. Ezek majd rajta járnak.

Bef.: Minden kereső reátalál.

3. beszéd: Az Úr törvényének teljesítői

Bev.: Istenatyánk törvényeivel jelezte a helyes utat.

1. Hallgasd az Isten törvényeit.

2. Tartsd meg Isten parancsait.

Bef.: Így reálépsz az Istenhez vezető kövezetre.

4. beszéd: Az Isten szűk ösvényének taposói

Bev.: Mesterünk szól az élet helyes útjáról: „...milyen szűk a kapu és milyen keskeny az út, mely az életre visz, – bizony kevesen találják meg azt” (Mt 7,14)...

1. Járd a szűk ösvényt.

2. És megtalálod egekben a tárt kaput.

Bef.: Ez az út – az Istenhez vezető életút.

*

VI. beszédlánc címe: Az örök élet mérlegén

Itt az Isten ítélete mutatandó be.

1. beszéd: Mi az erények rendje?

Bev.: Sokrétű az élet erényvirága...

1. Melyik a kezdetleges? (erkölcsi erények).

2. Melyik a tökéletes? (isteni erények).

Bef.: Osszuk csak sorrendbe őket...

2. beszéd: Mi az emberi tettek rendje?

Bev.: És az emberi cselekedetek rendje?...

1. Természetes tettek.

2. Természetfeletti cselekedetek.

Bef.: Isten kegyelme nemesíti őket.

3. beszéd: Mi az isteni ítélet alapja?

Bev.: Ítélt az Isten!

1. Milyen lelkiállattal dolgoztál?

2. Mit eredményezettél?

Bef.: A szándék és a tett a döntő!

4. beszéd: Mindenben első és döntő: a szeretet!

Bev.: De az értékek értéke micsoda?

1. Szeretet – az Isten felé.

2. Szeretet – az Isten felől.

Bef.: Ezért mondja Szt. Pál: „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet. Törekedjete a szeretetre!” (1Kor. 13,13).

*

Harmadik sorozatszerű egybefogás címe:

A szerető Isten hangja és a tevékenykedő ember.

A tétel – az embert tekintve – két irányú. Az Isten ugyanis **mindig ad**, de az ember **nem mindig fogad**. Azaz: az ember élete lehet – visszautasító is. – Lássuk most ezeket a vázlatokat.

I. beszédlánc címe: Az emberi cselekedetek erkölcsi értéke

Itt arról lesz szó: hogyan mérlegeli az Isten az ember cselekedeteit?

1. beszéd: Külső tett?

Bev.: Emberi szem a külsőt látja...

1. Isten a szívet vizsgálja.

2. Isten a szív cselekedeteit értékeli.

Bef.: A lélek szentélyének elhatározásai –a szent „kohó” értékei...

2. beszéd: Belső látás?

Bev.: Hol születik a cselekedet?

1. A lélek elhatározása a döntő.

2. Ez az Isten előtti értékrendő.

Bef.: Belső tettek az ember igazi kincsei.

3. beszéd: Készséges akarás?

Bev.: Az emberi lélek döntését kettős tényező hozza.

1. Az értelem helyes látása.

2. Az akarat jószágos odahajlása.

Bef.: De ne felejtsetd: ezek csak természetes jó életet hoznak.

4. beszéd: Gratia Dei

Bev.: Hol tehát a döntő tényező?

1. Az Isten természetfeletti kegyelme az alap.

2. Az ember felhasználó munkája a gyümölcs.

Bef.: Csak Istentől sarjad az isteni ember!

*

II. beszédlánc címe: A szeretet ellenségei

Itt az fejtegetendő, hogy az Isten szórta virágos kertjében **nem** a szeretet, hanem a gonoszság uralkodik... Mi lesz ekkor?

1. beszéd: A harag

Bev.: Belső elfordulás a felebaráttól.

1. Csak a benne lévő rosszat látja.

2. Így azután csak a rosszat kívánja.

Bef.: Isten szeretetre küld!

2. beszéd: A gyűlölet

Bev.: A harag gonoszabb formája.

1. Kiöli a szeretetet.

2. De várhatja az Isten büntető kezét.

Bef.: A gyűlölet lélekölés!

3. beszéd: A bosszúállás

Bev.: Mit tegyek bántalom esetén?

1. Ne állj bosszút a rossz tettért.

2. Mert Istené az ítélet a bűnökért.

Bef.: A te parancsod: jó tett!

4. beszéd: Az állandó ellenségeskedés

Bev.: Viták és veszekedések az élet sötét világa...

1. Szeretettel nézd embertestvéredet.

2. És jónak fogod találni embertársadat.

Bef.: Szeretetből **engedj** másnak is!!

*

III. beszédlánc címe: A felebaráti szeretet elleni bűnök

Itt **egyéni** életünket próbáljuk lemérni. De **ne** mászt megítélni!

1. beszéd: Az állandó haragoskodás

Bev.: A vett hiba **túlzottan** eszünkben van...

1. Innét az, hogy mindig emlékezem.

2. Innét az, hogy szívből nem feledek.

Bef.: **Csak** a jóra kell emlékezni!

2. beszéd: A gyűlölködő indulat

Bev.: A harag fokozódhat...

1. Sötét tervezetással forralni a gyűlöletet.

2. Gonosz lélekkel tervezni a gonoszságot.

Bef.: A gyűlölet ördögivé tehet.

3. beszéd: A rágalmazó gyalázkodás

Bev.: A nyelv vétke! „Az összes vadállatok, madarak, csúszómászók és tengeri állatok természete megszelídíthető, s az ember meg is szelídíti őket, a nyelvet azonban senki emberfia meg nem szelídítheti, mert nyughatatlanul gonosz, s tele van halálos méreggel” (Jak. 3,7-8).

1. Jót látni másban!

2. Jót hirdetni másról!

Bef.: Ez annyi, mint angyallá lenni!

4. beszéd: Az örök „ellenségeskedés”

Bev.: Szomszédnépek hibája.

1. Magad gyengeségét lásd!

2. Mások erényeit keresd!

Bef.: Majd az Isten ítél!

*

IV. beszédlánc címe: Az Isten ítélő hangja

Itt a mai Írás ítéleteit fejtegesd!

1. beszéd: Reatus indicii

Bev.: Minden szeretetlenség büntetést kap.

1. Lelkiismeretünk szól.

2. Felelősségünk követelődzik.

Bef.: És ha tégedet ítél így az ember?...

2. beszéd: Reatus concilii

Bev.:

1. Isten

3. beszéd: Reatus gehennae ignus

4. beszéd: Meritoria vita – ad vitam aeternam

X

Függelék:

Néhány beszédlánc, illetve sorozat tétel címei, vázlatai.

I. beszédlánc címe: Az igazság

1. beszéd: **Az igazság**

2. beszéd: **A tökéletesebb igazság**

3. beszéd: **A legtökéletesebb Igazság**

*

II. beszédlánc címe: Az „igazság” alakjai

1. beszéd: A látszat igazság

Bev.: Pilátus: Mi az igazság?

1. A külső vonalak, horizontális fekvések.

2. A mélység és magasság vertikális emelkedést mutatnak.

Bef.: Isten az igazság.

2. beszéd: A mélység igazsága

Bev.: Rejtett az igazság.

1. A felület elködösödik.

2. A mélység élénk rémlik.

Bef.: Birtokba veszi az emberi szellem.

3. beszéd: Az életigazság

Bev.: Micsoda a legnagyobb érték?

1. Minden – az életért.

a) Véges.

b) Végtelen.

2. Minden az – Életért.

a) Istennel.

b) Istenben.

Bef.: Az élet és az Élet.

4. beszéd: Az örök igazság

Bev.: Kicsoda ez?

1. Minden őszereje.

2. Minden rendezője.

Bef.: Ez az Isten.

*

III. beszédlánc címe: A tökéletesedő igazság**1. beszéd: Van tökéletesedő igazság?**

Bev.: Valóban nem is kérdezhető.

1. Világosabban bontakozó.**2. Így fényesebben tündöklő.**

Bef.: De jelentkezésében észlelhető.

2. beszéd: Az emberi értelem kopogtatása

Bev.: Rejtélyek előtt állunk.

1. A titkok kapuján.**2. Isten országa portáján.**

Bef.: Isten fényével megfejtést nyernek.

3. beszéd: Az isteni ígék tökéletesedése

Bev.: Az isteni ige is tökéletesedik?

1. Nem tárgyi tartalomban.**2. Hanem ember előtti felvillanásban.**

Bef.: Csak tökéletesebben fényeskedik.

4. beszéd: Az emberi élet tökéletesedése

Bev.: Több legyen az ember!

1. Látó lélekfényben.**2. Cselekvő kegyelmi erőben.**

Bef.: Így isteni ember az ember.

*

IV. beszédlánc címe: Az életigazságok1. beszéd: **Igaz élet** (ifjú, aki kérdez...)2. beszéd: **A tökéletesebb élet**3. beszéd: **A legtökéletesebb élet**

*

V. beszédlánc címe: Az osztó igazság1. beszéd: **Enyém...**2. beszéd: **Tiéd...**3. beszéd: **Övé...**

*

VI. beszédlánc címe: Az életkeretek

1. beszéd: Zarándokok... (omnes!)
2. beszéd: A küzdők, elesettek és győzedelmesek
3. beszéd: A megerősítettek, a felemeltek és megdicsőültek

*

VII. beszédlánc címe: A szentek egyessége

1. beszéd: A hitvallók
2. beszéd: A szüzek
3. beszéd: A vértanúk

*

VIII. beszédlánc címe: A farizeus és írástudó

1. beszéd: Tükörbe néz (kicsinyítő; nagyító)
2. beszéd: A felületet látja
3. beszéd: A mélységeket nem észleli

*

IX. beszédlánc címe: A sötétlátó

1. beszéd: Fényözön – önmaga...
2. beszéd: Ebből néz másokra...
3. beszéd: Így másokat sötétnek látja...

*

X. beszédlánc címe: A nyelvek bűne

1. beszéd: Gyilkosság – lélekgyilkosság

Bev.: Isten adományát birtoklod.

1. Élet Ura – az Isten.

2. Lélekkincs adományozója is – az Isten.

Bef.: „Ne ölj!” – kétirányú parancs.

2. beszéd: Kardok és nyelvek

Bev.: Fegyverek – védőeszközök.

1. Csak testet ölnek.

2. Ezek lelket gyilkolnak.

Bef.: A támadás – merénylet.

3. beszéd: A lélekölés fokozatai

Bev.: Kártokozók, előkészítők és gyilkosok.

1. Megszól.

2. Rágalmaz.

3. Gyalázkodik.

Bef.: Sárhányás és eltemetés.

4. beszéd: A büntetés fokozatai

Bev.: A bűn aránya és a büntetés foka...

1. Földi büntetés – a kisebb bűnért.
2. Örök büntetés – súlyos támadásért.

Bef.: Szeretet és nem gyalázkodás!!

*

XI. beszédlánc címe: Az igazság és az áldozat

1. beszéd: Légy igaz – emberrel szemben

Bev.: Egyenrangúak vagyunk – Isten előtt.

1. Mindenki igényelheti jogait.
2. Mindenkinek ki kell elégíteni jogos igényeit.

Bef.: „Amit akartok, hogy veletek tegyenek...” (Mt 7,12)...

2. beszéd: Légy áldozatot mutató – Istennel szemben

Bev.: Áldozatokat mutatunk be.

1. Hódolatból Istené – az anyagi életünk.
2. Szeretetből Istené – a lélekáldozat.

Bef.: Istent tisztelünk vele.

3. beszéd: Melyik az elsőbrendű kötelesség?

Bev.: Vajon kérdéssé tehető ez??

1. Tégy igazat embernek.
2. Aztán áldozál az Istennek.

Bef.: Az elsőség az Istené, de feltételesen előzi az ember.

4. beszéd: Az igazi áldozatot bemutatók

Bev.: Kettős áldozat van.

1. Áldozat az igazságnak.
2. Áldozat az Igazságnak.

Bef.: Harmonikusan végsőleg – Istennek ajánlott tartozás...

* * *

B/ rész – c/ csoportja: a Szentlecke szövegére épített beszédek

A napi Szentlecke szövege így szól: „Végül pedig legyetek mindnyájan együttérzők, résztvevők, testvérszeretők, irgalmasok, (szerények) és alázatosak. Rosszért rosszal, szidalomért szidalommal ne fizessetek! Inkább áldást mondjatok! Hiszen arra vagytok hivatva, hogy áldás legyen az örökrészetek. „Hol az ember, ki életért eped, s szép napokat szeretne élni és hosszú életet? Őrizd meg a gonosztól ajkadat, nyelved ne szóljon csalfaságokat. Fuss a gonosztól és a jót keresd, a békességet kutasd és kövesd. Az Úr szemei az igazakon, és fülei könnyörgő szavukon, de arca fenyegetően virraszt a rosszakon.” – Vajon ki árthat nektek, ha buzgók vagytok a jóban? Még ha szenvednetek kell is az igazságért, boldogok vagytok. Ne rettegjetek tőlük s ne riadozzatok, hanem szentül őrizzétek szívetekben az Úr Krisztust. Mindig álljatok készen arra, hogy megfeleljetek mindenkinek, aki reménységtekről kérdőre von titeket” (1Pét. 3.8-15).

Ha a Szentlecke szövegének igazi tartalmát akarnók megtalálni, akkor itt is arra kellene gondolnunk, hogy arról van szó: **az isteni fényvetés csodafénye feltárja előttünk a békességes és boldog földi élet feltételeit**. Itt arról van szó: isteni fényvetés mellett és isteni parancsok hűségese szolgálata mellett elérhető a békességes földi élet. – Sőt tovább fonhatnók a tételt mondván: és az égi is! Hiszen alapot adna erre a szent szöveg: „Az Úr szemei az igazakon, és fülei könyörgő szavukon” (1Pét. 3,12). – Beosztásunk itt is a szokott létszen. Először különálló beszédvázlatokat közlünk, majd beszédlánc-tervezeteket nyújtunk. – Lássuk most ezeket ilyen egymásutánban.

Különálló beszédek

1. beszéd: Közösség az életünk kerete (Életkeretünk)

Bev.: Föld az éltünk, lepergő életünk területe, és ennek életkörzete az embertestvéreink gyűrűje. – De tulajdonképpen miért jelentünk meg a földön, milyen munkát végzünk a földi életünkben?... Olyan kérdések ezek, amelyek feleletet követelnek. – Lássuk ezt megosztva.

1. „Egyéni életet” szolgálunk – önmagunkban.

Az élet első értéke az Isten, de következő az Ő képmása, az ember. A tétel első részét mindenki állítja, mert ennek közvetlen ténye mindenki előtt ismeretes. Szinte elemi igazság, hogy értelmi és akarat-erőink minden földi létező fölé emelkednek és „élő szigetként” magaslati a nagyvilág láptengeréből kiemelkedve...

a) De ez még nem befejezett létezés. – A földi fűszál is felfelé törve növekszik, a virág a nap felé nyílik és a fenyők a felhőket súrolják... A helyrajzi felfelé-törés mellett világos az élők előretörése is. A tökéletlenből a tökéletessé létszen és így bontakozó vonalat mutat az élet. És minden élettelen mellett és minden élő fölött mindenekelőtt a **lelkileg élő ember** is. Ő is a felfelé fejlődés vonalán áll. Ezért int az apostol minket: „Inkább gyarapodjatok Urunk és Üdvözítőnk, Jézus Krisztus kegyelmében és ismeretében” (2Pét. 3,18). – Sőt ez az emelkedés egészen természetfeletti igényekig fokozódik. Figyeljük csak meg: súroljuk vágyainkkal az eget és birtokolni akarjuk az egek Urát is...

b) És ez az „önfejlesztéssel tökéletesedés” **gazdagodással** jár. – Hagyjuk most el az anyagi világot és szögezzük le, hogy az ember vonalának **csúcspontját** így jelezhetjük az apostol szavaival: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen, annak, aki hisz öbenne” (Jn 1,12)! Mindez azután arra vall, hogy az ember egyénisége olyan **személyiséggé** alakul, amely, illetve aki vég nélküli igényeskedéssel fordul az égiek felé. Így tehát olyan öntökéletesítő munkát végzünk a földön, amely az egekből szálló kegyelem erejével a végnélküli életbe lendít bennünket. Célbajuttat a földről, hogy a földön indulva, égszen örök dicsőítői legyünk az égi Atyának.

2. De a földi életben: **közös kapcsolatban élünk embertestvéreinkkel**. Ennek pedig az az értelme, hogy ez az isteni küldetés nem elszigetelődést, hanem személyes és szeretetkapcsolatokat akar biztosítani számunkra. Figyeljük csak meg: fák, virágok, állatok és emberek – kapcsolatban élnek. Persze, most csak anyagi kapcsolatra gondolok... Oxigén és széndioxid egyiknek halála, másinak élete... De a kettő helyes aránya az élő világ erőteljesebb szolgálata. – Ámde az ember nemcsak a legtökéletesebb anyagi formája a létezőknek. **Lélekvonalán** is – és ez lénytani többlet! – kiemelkedő, és személyek lévén, a személyes kapcsolatok felvételében diadalmaskodik.

a) Ez a személyes kapcsolat először **embertestvérekhez** fűz. Földi vonatkozásban – egymás rokonai vagyunk (Ádám és utódai... És az itt élő emberközösségek...). Jelszó? „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat” (Mk 12,31)!

b) De azután **Istenatyához** fűződik a személyes kapcsolat. Itt pedig így szól az isteni parancs: „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből” (Mk 12,30). – De ez a **természetfeletti család** olyan egybefonódás, amelynek erejével **egy Atya fiai vagyunk**. Ez pedig a továbbiakban természetfeletti célt is jelent: „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbennem és én tibennetek” (Jn 14,20). Olyan célt jelent ez tehát, amely az égi Atyához vezet bennünket...

Bef.: Záró gondolatunk legyen: boldogan mondhatja az ember, a földön az – élet központja vagyok és az égszen –Isten fiává magasztosítottam. – Élünk úgy, hogy ebben a **szellemi közösségsben** isteni legyen örök életünk!

2. beszéd: Legyünk tehát – együttérzők!

(Erkölcsei beszéd: Közösségünk alapja)

Bev.: De az embertestvéri kapcsolatok ebben a parancsban foglaltnak: „Szeressétek egymást! Amint én szerettelek titeket, úgy szeressétek egymást ti is” (Jn 13,34).

1. Érzéseim testvéreimével rezonáljanak.

Az ember felfigyel, lát és érez. Amit felebarátunk életében észlelünk, azzal csengjen egybe érzésünk.

a) Szomorkodom – a szomorúakkal. Ez a bajok látása. Ez a bajok segítése. Ez a jóság kiáradása (irgalmasság cselekedetei!).

b) Örvendezek – az örvendezőkkel. Ez is egybecsengés. De ez a boldogságban való részesedés. A jó és öröm kicsendül. „Ha pedig egy asszonynak tíz drahmája van és elveszt egy drahmát, nem gyűjt-e világot, nem söpri-e ki házát s keresi szorgalmasan, amíg meg nem találja? Ha megtalálta, összehívja barátait és szomszédait és azt mondja nekik: örüljetek velem, megtaláltam elveszett drahmámat” (Lk 15,8-9). Legyünk tehát együttérző örvendezők.

2. Együttérzésem tevékenységben jelentkezzék.

Az érzés nem végállomás. Tettek kelljenek.

a) Ne szóljon csak együttérzésről – a száj. Ehhez az életértékek elismerése és hirdetése kell, mert – gyilkol az ellentéte. „A nyelv is tűz, gonosszággal telt világ. Tagjaink közül a nyelv az, mely beszenyiezi egész testünket, sőt, a pokoltól lángra lobbantva, egész életünket fölégeti” (Jak. 3,6).

b) Hanem cselekedjék segítvén – a kéz. Szórja a javakat, hogy gazdagítsa az embertársakat. „Adjatok el amitek van és osszátok ki alamizsnaként. Készítsetek magatoknak ki nem merülő erszényeket, kifogyhatatlan kincset a mennyben, ahol tolvaj hozzá nem fér és a moly meg nem rágja. Ahol a kincs, ott a szíved is” (Lk 12,33-34).

Bef.: Így kettős a virágzás. Isten virága vagyok önmagam, és virágzásba szökken embertestvérem.

3. beszéd: Legyünk tehát – testvérien élők!

(Erkölcsei beszéd: A testvéri élet)

Bev.: Az élet helyes elgondolásának mi a gyakorlati értelmezése?

1. Közös kincsünk – Isten családjának életterítéke.

A földet életasztallá teszi az ég Ura.

a) Anyánk – a föld. Belőle jött a testünk. Belőle él az anyagi életünk. Hozzá tér vissza testünk. „Mind ami földből van, visszatér a földbe” (Sir. 40,11).

b) Anyánk asztalán pihen – a föld terméke. Ebből élünk. Tehát: **közösen** települünk az „ebédlő asztalhoz”!

2. Közösen szolgáljuk és használjuk a bőséges terítéket.

Mindenkié minden. De az egyéni kisajátítás és közös hasznosítás szabályai betartandók!

a) Magamnak – a szükségest. Ez parancs! – Egyenesen – életparancs.

b) Másnak – a felesleget. Ez is parancs! De már a felebaráti szeretet szava is lélekszerinti parancs. „Adj a kérőnek, és aki kölcsönt akar, vissza ne utasítsd” (Mt 5,42).

c) De **áldozattal** – másnak a magam szükségeseit. Ez – szeretettanács. „Ha tökéletes akarsz lenni, menj, add el amid van és árát oszd szét a szegények közt” (Mt 19,21).

Bef.: A gyakorlati értelmezés ez: adj és így te is kapsz az ég Urától!

4. beszéd: Legyünk – irgalmasok!

(Erkölcsei beszéd: Az érző szeretet gyakorlata)

Bev.: Sokat beszélünk a szeretetről... De hogyan gyakoroljuk?

1. Legyünk irgalmasok – a jogos adósság elengedésében.

Az élet szövevénye sok jogos adósság és hitelezés kapcsot alkot. Mit tegyen az ember?

a) Igényelheti a jogos fizetést. „Tudja meg minden egyház, hogy én vesék és szívek vizsgálója vagyok és megfizetek kinek-kinek tettei szerint” (Jel.2,23).

b) De elengedheti a szükségben szenvedővel szemben a tartozást. A Mester erre tanít: „Az Úr megkönnyít a szolgán, elbocsátotta és tartozását is elengedte” (Mt 18,27).

2. Legyünk irgalmasok – a kiosztásban.

Érezzük át: égi Atyánk oszt mindnyájunknak, mi az Ő képmásai: osszunk egymásnak.

- a) Követelődzék a feles érték, hogy a szegények felé siessen.
- b) Tevékeny legyen a kéz, hogy bőségesen osszon.

Bef.: Figyeld a jó nép lelkét! – Ez mindig készségesen oszt. A vendéget, szegényt ellátni és a mások gazdagítása – lelkének vágya.

5. beszéd: Legyünk – alázatosak!

(Erkölcsei beszéd: Az alázat gyakorlása)

Bev.: A Mester örök tanítása: „Vegyétek magatokra igámat és tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatosszívű, – és nyugalmat találtok lelketeknek” (Mt 11,29). – De hogyan valósítsuk ezt?

1. Hódoljunk a tekintély előtt.

A hatalom – az Isten adta erő. Mit tegyék tehát?

- a) A hatalmat elismerem. – Minden hatalom – rendet szolgál.
- b) A hatalom rendelkezéseit megtartom. Minden hatalom a közös jót keresi,
- c) Csak Istennel szemben erőszakoskodót nem követem. **Jogos** keretekben és **törvényes módon** küzdök ellene.

2. Hódoljunk – az Isten előtt.

De a föld hatalmasai csak átfutólag uraink. A hatalom gyökere az Isten. Vele szemben tehát mi a kötelesség?

a) Teljes hódolat – a parancsokat tekintve. „Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szivedből, teljes lelkedből és teljes erődből” (5Móz. 6,5).

b) Teljes hódolat – az imádást tekintve. „...szorgalmasan vigyázz arra, hogy meg ne feledkezzél az Úrról, aki kihozott téged Egyiptom földéről, a rabszolgaság házából. Féld az Uradat, a te Istenedet és csak néki szolgálj” (5Móz. 6,13).

c) Áldozatos hódolat – még a szenvedések árát tekintve is. „Ha kezed vagy lábad bűnre csábít, vágd le és vedd el magadtól. Jobb csonkán vagy sántán bemenned az életre, mint két kézzel, vagy két lábbal az örök tűzre kerülnöd” /Mt 18,8/.

Bef.: A meghajlás nem gyávaság, hanem **erő**. Mégpedig olyan, amely az **értékelismerés** alapján meghajló csupán.

*

– Szolgálatunk módszerei

Miután a földi boldogság és béke feltételeit hallottuk és magyaráztuk, értelmezzük külön is ezt a kérdést.

1. beszéd: Szolgálat és elismerés?

(Erkölcsei beszéd: Jutalmunk kérdése)

Bev.: Mit nyerünk, ha Isten adta elvek szerint vezetjük életünket? Milyen sorrendben köt és jutalmaz az Isten?

1. Első a szolgálat.

Mindnyájan Isten szolgálói vagyunk.

a) Magáért teremt. „...Valamennyit, ki nevemet segítségül hívja, kit dicsőségemre teremtettem, alkottam és készítettem” (Iz. 43,7).

b) És parancsai teljesítésére küld. „Menjete ti is a szőlőmbe...” (Mt 20,4).

c) Ezeket tartani szent kötelesség. – „Én mint kiválasztott szőlővesszőt ültettelek el, egészen jó fajtát; miként is változtál át nekem rosszá, vadszőlő hajtásává?” (Jer. 2,21).

2. Másodrendű az elismerés.

Nem mondom, hogy szükségtelen. De rendbe állítva értéklendő.

a) **Másodrendű** – az emberi. Az emberi elismerésért nem érdemes küzdeni. „Így szól az Úr: átkozott az az ember, ki emberben bíz, és halandóra támaszkodik, és szíve eltávozik az Úrtól!” (Jer. 17,5).

b) Hisz ügyis **biztos** – az isteni. „Az Úr szemei az igazakon, és fülei könyörgő szavukon” (1Pét. 3,12).

Bef.: Emberi elismerés kapható, de égi dicsérés biztosan várható.

2. beszéd: Mindig jót szórjon a lelked!

(Erkölcsei beszéd: Az adakozás)

Bev.: Most a lelkieket értelmezzük! Mit kell abból adnunk?

1. Lelked tartalma – isteni természet.

Mi a legnagyobb kincsünk?

a) Ez a megigazulás kegye. Ezt is kialakítanod kell! „Bizony, bizony mondom neked, ha valaki újra nem születik, nem látja meg Isten országát” (Jn 3,3)... (keresztség utáni élet!).

b) Ez az isteni élet televénye. Ezt veszed és **élő életté** alakítod. Az Isten tetszését táró – isteni élet (szentek!), „Tehát nem rabszolga többé, hanem fiú, ha pedig fiú, akkor Isten által örökös is” (Gal. 4,7).

2. Erő sugárzásod – isteni tevékenységed. Belőled is erő árad.

a) Emelsz – mindenkit. Életnívóban... Isteni életben.

b) Kegyelemmel telítesz – mindenkit. Az Isten kegyelmét akarod közvetíteni.

c) Istenivé akarsz teremteni minden embert.

Bef.: Élő „napja” vagy és légy az Istennek!

3. beszéd: A rosszért is jóval fizessen életed!

(Erkölcsei beszéd: A jóval fizetés)

Bev.: Jót jóért könnyű adni, de jót rosszért, az nehéz. – De kell-e?

1. Mesterünk diktálja.

„Én pedig azt mondom nektek: Ne szállj szembe a gonosszal, hanem ha megüti jobb arcodat, fordíts oda a másikat is. S ha pörbe fognak, el akarják venni köpenyed, add oda köntösöd is” (Mt 5,39-40).

a) Nehéz parancs – az **emberi embernek**. Aki **csak** földi mércével mér, annak nehéz.

b) De könnyű élet az **isteni embernek**. Annak könnyű, aki lelki értékek és végnélküli kincsek reményében cselekszik. „Ő (Isten) megfizet kinek-kinek tettei szerint” (Róm. 2,6).

2. A tanítvány szolgálja!

Mi az Úr tanítványai vagyunk. Tehát kövessük szavát.

a) Isten kezéből veszem a rosszat is... Jób példája irányítson.

b) Isten szeretetéből adom a jót még így is. A dobott követ kenyérrel adjam vissza...

Bef.: „... izzó parazsat raksz a fejére...” (Róm. 12,20).

4. beszéd: Tetteidet látja az Isten

(Dogmatikus beszéd: Isten szeme)

Bev.: Ami körülöttünk és bennünk történik, azt látja az Isten. – Hogy van ez valójában?

1. Igaztalan bántalmadat – látja az Isten.

Az élet sodródása sok ütközést és igaztalanságot termel.

a) Isten tudja és engedi...

b) Isten a próbaállót szereti és jutalmazza.

2. Szerető jóságodat – áldással kíséri az Isten.

Bef.: Isten a próbaállót szereti

5. beszéd: Isten tekintete erősíti jóságodat

(Erkölcsei beszéd: A jóság gyarapodása) (Ez a beszéd – az előző beszéd 2. pontjának külön fogható részletezése)

Bev.: Isten tekintete nemcsak felfogó, hanem áldást sugárzó. A jóságos és áldozatos szenvedőkre pedig – minden jót sarjasztó. – Mi ez?

1. A jóakarodat – erősíti.

Voltál és erősebben leszesz – jót akaró (látásban, ítéletben és segítségben).

2. A jó – szórásodat gazdagítja. Neked is szükséged van **ilyen** kegyelemre és annak gyarapodására.

3. Lelkedet pedig örök kincsekkel telíti.

Bef.: Az isteni kegyelem – növeli jóra való törekvésedet!...

* *

Beszédláncok

A most következő rész – láncokba fogva – a Szentlecke gondolataiból a **földi békességnek és boldogságnak** feltételeit ismerteti. Természetes, hogy az idézett Szt. Péter levél alapján. – Azt is mondhatnók: amit a különálló beszédekben közöltünk, azt most összefonva ismertetjük. Célunk: esetleges kultúrelőadások tételeinek vagy egybefonódó beszédtelemeknek összefogása. – Kidolgozási módjuk az előzőkben megtalálható és az új vázlatok szerint kiegészíthető –a szónok teljes szabadságával. – Lásuk most ezeket egyenkén.

I. beszédlánc címe: Isten népének életjegyei

Az eddig közölt beszédvázlatokban ezek az életjegyek **tárgyilag** mutattak arra, hogy kik tartoznak az Úr házanépéhez; itt a következők értelmezik a kérdést – **alanyilag**.

1. beszéd: Együttérzők

Bev.: Az életkapcsolatok...

1. Tényleg testvérek vagyunk.

2. Életszolgálatban testvérek legyünk.

Bef.: Boldog tehát a lelkünk.

2. beszéd: A testvériséget szeretők

Bev.: Csak a szeretet kapcsolatában örvendetes a függés.

1. Egy az Atyánk.

2. Testvéri a kapcsolatunk.

Bef.: Kidolgozandó – a szeretetünk.

3. beszéd: Részvétellel nézők

Bev.: Mi az igazi részvét?

1. Tágult a szem – más nyomozására.

2. Tárult a kéz – más segítségére.

Bef.: Adni! Adni!

4. beszéd: Szelídek

Bev.: Kinek nyomán járunk?

1. Mester a példa.

2. Ember a tanítvány.

Bef.: Az áldozati Bárány nyomán – szelíd bárány legyen az ember!

5. beszéd: Alázatosak

Bev.: Mít jelent a belső értékben – az alázkodás?

1. Az Úr előtt alázkodó.

a) Elismer – a lélek.

b) Hódol – a térdünk.

2. Az Úr Szívéhez emelkedő.

a) Észrevesz – az Úr.

b) Magához emel – az Úr.

Bef.: Mit ad tehát az alázkodás? „...aki pedig megalázza magát, azt fölmagasztalják” (Mt 23,12).

*

II. beszédlánc címe: Az Isten áldotta élet szerelmesei

Ennek a beszédláncnak az legyen a tartalma, hogy – kissé költői módon – próbálja megállapítani: hogyan jelentkezik **életjelekben** az Isten áldotta életet szeretők egyénisége?

1. beszéd: Látnokai – az élet belső tartalmának

Bev.: Kik az igazi látók?

1. Látják – eredetben (Isten – Teremtő).**2. Látják – fejlődésben** (Isten – Megváltó).**3. Látják – célbafutását** (Isten – életboldogság).

Bef.: És élői a látásnak!

2. beszéd: Dalosai – az élet szépségeinek

Bev.: Az Isten szerint élők daloló lelke...

1. Dalt zengenek – a világ szépségéről.**2. Dalolnak – a lélek virágzásában.**

Bef.: Lant a jelképük!

3. beszéd: Némái – a csalásoknak

Bev.: Igazság fényét keresd!

1. Hazugságokra – némák.**2. Hamisságokban – tompák.**

Bef.: Istent találsz!

4. beszéd: Követői – a béke gyönyörűségének

Bev.: Isten békéjére vágyunk.

1. Szeretjük a csengő harmóniát.**2. Szolgálják a lélekbéke szimfóniáját.**

Bef.: Isten boldogai!

5. beszéd: Cselekvői – az élet isteni tetteinek

Bev.: Milyenek az igazi „istenemberi” cselekedetek?

1. Isteni természetű a lelkük.**2. Isteni jellegű minden cselekedetük.**

Bef.: Befelé – istenivé alakulnak, kifelé – istenivé alakítanak.

6. beszéd: Az Isten fiainak életjegyei

Bev.: Azért fontos ezt tudnunk, mert ezeknek ígéri a Mester: „Vajon ki árthat nektek, ha buzgók vagytok a jóban?” (1Pét. 3,13). – Mik tehát ezek az életjegyek?

1. Az Isten felé fohászodók.

Ég felé törő lélek és szem...

2. A szerény igényesek.

3. És a bőkezűen osztók.

Bef.: És ha szenvedtek érte? „Még ha szenvednetek kell is az igazságért, boldogok vagytok. Ne rettegjétek tőlük s ne riadozzatok, hanem szentül őrizzétek szívetekben az Úr Krisztust” (1Pét. 3,14).

*

III. beszédlánc címe: A föld embere és az ég várományosa

Ennek a beszédláncnak tárgya legyen ez a tétel: mit tegyen a föld embere, hogy Istenhez térjen élete?

1. beszéd: Rosszat – a jóért?

Bev.: Életáramlások...

1. Áramlik felénk a rossz.

2. De áramolják belőlünk a jó!

Bef.: Minden alakít...

2. beszéd: Átkot – az átokért?

Bev.: A tihanyi visszhang a **küldött** hangot adja vissza...

1. A földi salak zengése – az átok.

2. Az égi ember visszhangja – az áldás.

Bef.: Krisztus embere – áldó hangban Krisztus hangját kiáltja vissza.

3. beszéd: Krisztusé vagy!

Bev.: Kihez tartozunk?

1. Ő a tulajdonosod.

2. Ővé legyen hasonlóságod.

Bef.: Így élj!

4. beszéd: Jót – a rosszért!

Bev.: Nehéz a feladat?

1. Csak jóság – a lélektartalmam.

2. Csak jót tud adni – belső valóm.

Bef.: Így könnyebb a kötelesség...

5. beszéd: Áldást – mindenért!

Bev.: Milyen zengésű legyen az „emberhárfa”?

1. Isten hangjára hangolta a Mester.

2. Így csak Isten dalát zengje az ember.

Bef.: Mindenek Istent dicséritek! „Dicséritek az Urat szent hajlékában, dicséritek őt az ég erős boltozatában...” (Zsolt. 150,1).

*

IV. beszédlánc címe: A földi élet boldogjai

Ennek a beszédláncnak tartalma: a földi élet boldogságát iparkodják megtalálni. Utaljon reá, hogy érték a föld az átfutó boldogságunk Isten adta otthona. – De az egész kifejtés arra törjön, hogy a földi, anyagi élettörtetést olyan módon hangoztassa, hogy ez **harmóniát** tárjon elénk a természetes és természetfeletti életben. Röviden: igazolódjék, hogy **otthon már a végnélküli otthon életének szerves elő-**

futamozése.**1. beszéd: Mit árthat a föld?**

Bev.: A föld a mi otthonunk...

1. Elviheti, ami földi.

2. De nem érintheti, ami lelki.

Bef.: Tehát szolgánk...

2. beszéd: Csak harcra késztet

Bev.: Az anyagiak a szellemiekre segítenek.

1. A világ támadása csak ostromol.

2. De valójában kemény ellenállásra ingerel.

Bef.: Győzhet az ember!

3. beszéd: Fenyegető hangok – értéktelen zavarók

Bev.: A föld izgalmi elnyeléssel fenyegetnek (temptatio)...

1. Mit érhet – a fenyegető hang?

2. Mikor még a bántalom is eredményezhet lélekdiadalt.

Bef.: De győzedelmes az erős lélek.

4. beszéd: Égi melódiát indító hatalmak...

Bev.: Szférák zenéje...

1. Muzsikál – a föld (Venus dala).

2. Zeng – az ég (angyalok kara).

Bef.: „Kirké” csábdala felett diadalmas az ég zenéje.

5. beszéd: Ezért – csak Krisztust imádjátok!

Bev.: Krisztus a földre szállt...

1. Szívetekben.

2. Éltetekben.

3. Örök otthonban.

Bef.: Hogy lelketek mindig Vele legyen!

* * *